

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404262>

Battle for brains

De Universiteit Utrecht op de internationale markt

Prins Pieter-Christiaan

Verder studeren in het buitenland

Werken bij een internationale organisatie

Alumni over hun ervaringen in den vreemde

Illustrator

Hoe internationaal is
de Universiteit Utrecht?

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 33 • december 2003 • Oplage 60.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Column Paul Schnabel

Minderheden

Eerstejaarscollege. Op de achterste rij zit een jongen met naast zijn tafeltje iets groots. Ik kan niet goed zien wat het is, maar het raadsel wordt opgelost als hij de zaal uitgaat. Het was zijn skateboard. Twee rijen voor hem zaten drie meisjes op een rij. Alledrie hebben ze een laptopje voor zich en een hoofddoekje op. Hun vaders - of zijn het al hun grootvaders? - heb ik in mijn studententijd nog Lombok zien binnentrekken. Dit jaar is het 35 jaar geleden dat de eerste Marokkanen naar Nederland kwamen. Slecht geklede mannen met zware snorren en een baard van twee dagen, toen dat nog niet mode was. Ze werkten bij Jaffa, Demka en Werkspoor. Simpel maar zwaar werk in de metaal. Veel opleiding was er niet voor nodig. De Marokkanen van de eerste generatie waren bijna nooit naar school geweest en spraken een taal die ook nu nog niet op schrift is gesteld.

Wie letterlijk en figuurlijk van zover komt heeft op onderwijsgebied heel wat in te halen. De eerste generatie heeft daar weinig gelegenheid voor gekregen, maar er ook zelf niet veel aan gedaan. Hun kinderen zijn wel naar een Nederlandse school gegaan. Gemiddeld hebben Marokkanen (en ook Turken) op het einde van de lagere school nog een forse achterstand op Nederlandse kinderen en ook in de jaren daarna is de uitval uit het onderwijs hoog. Van de Marokkanen van 20-24 jaar heeft 30% geen enkel diploma en ruim 35% hoogstens een vbo- of mavo-diploma. De vergelijkbare cijfers voor Nederlandse jongeren zijn 5% en 20%, duidelijk dus ook voor verbetering vatbaar.

Immiddels hebben de allochtonen het hoger onderwijs bereikt. In 2001 was de instroom bijna 3500 eerstejaars, maar in dat aantal zijn ook de Surinamers, Antillianen, Chinezen, Vietnamezen, Joegoslaven enz. meegerekend. Van de autochtone Nederlandse jongeren uit de leeftijdsgroep 18 - 20 jaar stroomt uiteindelijk 33% door naar de hogescholen en 17% naar de universiteiten. Van de Marokkanen uit die leeftijdsgroep ging in 2001 ongeveer 17% naar het HBO en bijna 6% naar het WO. De cijfers voor de Turken zijn ongeveer hetzelfde, maar die voor de Surinamers liggen er een stuk boven, terwijl die voor de Antillianen eerder op een vermindering van de participatie in het hoger onderwijs lijken te wijzen. De Marokkanen zijn juist goed vooruit gegaan: het instroompercentage in het hoger onderwijs is nu het dubbele van wat het in 1995 was. Voor de gedachte dat het vooral de Marokkaanse meisjes het zo fantastisch doen in het onderwijs, is in ieder geval in het hoger onderwijs weinig bewijs te vinden. De verdeling jongens-meisjes is ongeveer gelijk. Dat mijn eerstejaarscollege vooral door meisjes bezocht leek te worden, is gezichtsbedrog. Ze vallen op door hun haardoekjes, de jongens heb ik niet herkend. Die met het skateboard was het vast niet, want hij was wel heel erg blond. Zelf kan ik ook zonder veel moeite voor een Turk of Marokkaan doorgaan en zeker als je mij met een theedoek op het hoofd ergens bij de St. Pietersberg voor een grot neerzet, is een Amerikaanse invasie nog slechts een kwestie van uren.

O ja, dit was een stukje over internationalisering op nationaal niveau. De cijfers zijn afkomstig uit de Rapportage Minderheden 2003. Op www.sep.nl staat het hele rapport.

[Paul Schnabel, alumnus sociologie, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau en universiteitshoogleraar]

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl

6 Battle for brains

Hoe de Universiteit Utrecht opereert op de internationale markt

10 Zorg dat je uit Amsterdam komt

Drie vrienden in Oeganda

11 Prins Pieter-Christiaan

Verder studeren in het buitenland

12 Beroep: International

Alumni over hun ervaringen in den vreemde

14 Hoogleraar vrouwenstudies Rosi Braidotti

Internationalisering als core business

En verder:

Nieuws	4
Reünie in Parijs	10
Alumniservice	16
- Alumnipas	16
- Jonge alumni in debat	18
- Regionale lezingen van start	18
- Algemeen	19
Generatie 2003	22
Publicaties	23
De zijsporg van Jang Graat	24
Column: Bas Haring	24

Coverfoto

Mary Brenda Akinyemi (21) uit Nigeria studeert aan het University College Utrecht. Het University College, onderdeel van de Universiteit Utrecht, is gespecialiseerd in internationaal academisch onderwijs op hoog niveau. Van de 600 studenten komt 40% uit het buitenland. Meer over Mary Brenda op pagina 22 in De Generatie 2003.

'Tilburg en Utrecht zijn de meest verschillende universiteiten die je maar bedenken kunt', zegt Yvonne van Rooy, momenteel nog voorzitter van het college van bestuur van de universiteit van Tilburg en vanaf februari 2004 van Utrecht. 'Tilburg is compact, gespecialiseerd, een relatief jonge universiteit van katholieke signatuur. Utrecht is in al die opzichten precies het tegenovergestelde. Ik vind het een uitdaging om daar te gaan werken.'

Nieuwe collegevoorzitter komt uit Tilburg

De uitdaging van Yvonne van Rooy

Haar huidige, fantastische uitzicht op een parkachtig bos zal Van Rooy nog gaan missen als ze de vijfde verdieping van het Bestuursgebouw in De Uithof betreft. Op haar bureau een bos bloemen: 'Een felicitatie van Tilburgse alumni met wie ik nog veel te maken heb', licht ze toe. Utrecht kent ze vooral uit haar studententijd in de jaren zeventig. 'Ik heb er Rechten gestudeerd. Het is natuurlijk extra aardig om naar je oude universiteit terug te kunnen keren.' Hoewel ze als student geen moment gedacht heeft dat ze ooit aan haar eigen universiteit zou komen te werken, laat staan als hoogste baas. 'Een vriend van mij ging bij de universiteit werken. Toen dacht ik nog: 'Wat zou die daar in vredesnaam doen?' Ik wist als student wel dat ik in het openbaar bestuur terecht wilde komen, daar was mijn studie ook op afgestemd. Maar bij een universiteit... dat is min of meer toevallig zo gelopen.'

Uit haar studententijd bewaart ze vooral warme herinneringen aan haar lidmaatschap van UVSV. 'Daar heb ik veel vriendinnen aan overgehouden', zegt ze. 'Ik vind het studentenleven van groot belang. In Tilburg spreken de collegeleden ieder jaar de nieuwe studenten toe tijdens de colleges. Ik benadruk dan altijd dat ze zichzelf tekort doen als ze geen lid van een vereniging worden. Je leert er samenwerken, dingen van de grond krijgen, je bouwt een netwerk op. Sowieso is het goed om iets naast je studie te doen. Die boodschap is beslist ingegeven door mijn eigen geschiedenis in Utrecht. Ik heb bij UVSV veel commissiewerk gedaan, onder meer in de almanakcommissie.'

Internationale aangelegenheden

Haar belangstelling voor openbaar bestuur is een erfenis van thuis: haar vader was onder andere burgemeester van Venlo en Eindhoven, minister van sociale zaken en 'gouverneur' van Limburg.

Voorafgaand aan haar universitaire werkzaamheden heeft Van Rooy al heel wat andere posten in het openbaar bestuur bekleed. 'Internationale aangelegenheden hadden altijd al mijn belangstelling. Gelukkig mocht ik van mijn

ouders na mijn afstuderen nog een half jaartje extra studeren; toen heb ik nog Europees recht gedaan en heb ik bij de Europese Commissie stage gelopen. Via die route ben ik voor het Nederlands Christelijke Werkgeversverbond NCW bij de afdeling buitenland terecht gekomen, en toen is het balletje gaan rollen.'

'Er is in je carrière niet zo heel veel te plannen. Ik was daar ook niet mee bezig: carrière was in mijn studententijd, in de jaren zeventig, een vies woord. Maar op een gegeven moment dacht ik: als al die mannelijke collega's promotie maken, waarom zou ik mijn kansen dan niet grijpen? Je moet ook een stap in het duister durven zetten.' Dat heeft ze gedaan. Het CDA vroeg haar of ze belangstelling had voor het Europees Parlement, niet lang daarna werd ze door Lubbers gebeld voor een post als staatssecretaris Economische Zaken, welke functie ze bekleedde in de kabinetten Lubbers II (1986-1989) en Lubbers III (1990-1994). Vervolgens werd ze Tweede Kamerlid en greep in 1997 de kans aan om bestuurder in Tilburg te worden. 'Ik heb de helft van mijn tweede termijn in Tilburg erop zitten. Dan ga je nadenken: wil ik niet eens iets anders? Ik vind dat ook passen bij een moderne bestuurder: door af en toe van werkkring te veranderen, voorkom je sleetsheid. Dus het is goed voor de organisatie en goed voor mezelf dat ik nu die overstap naar Utrecht maak.'

'Grijp je kansen als ze voorbij komen.'

Kenniseconomie

Van Rooy vervolgt haar betoog: 'Ik vond het goed van Jan Veldhuis om bij de opening van het academisch jaar de noodzaak van samenwerking tussen universiteiten te beklemtonen. Universiteiten hebben een brede functie in de samenleving, en dan moet je als universitair bestuurder ook op de bres gaan staan voor de positie van academia in Nederland. Er wordt veel te gemakkelijk kritiek gegeven op

de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten, maar we hebben het wel aan die VSNU te danken dat op dit moment de kenniseconomie zo hoog op de agenda staat, dat er goed wordt samengewerkt met VNO-NCW, dat de minder goede voorstellen uit Den Haag op een nette manier worden afgeserveerd of dat de bama-wetgeving succesvol is geworden.'

Het is algemeen bekend dat Van Rooy, als voorzitter van een vooral alfa-gamma universiteit, het debat over de kenniseconomie breder heeft willen trekken. 'Natuurlijk', legt ze uit, 'de Nederlandse economie kan niet zonder 'maakindustrie', waarvoor de bèta- en technische disciplines uitermate belangrijk zijn. Maar tegelijk moet je erkennen dat het grootste deel van de werkgelegenheid in de dienstensector zit. Steeds meer industriële bedrijven - Stork en Océ bijvoorbeeld - vormen zichzelf om tot dienstverlenende bedrijven. Voor een dergelijke innovatie is samenwerking tussen bèta en gamma hard nodig. Ook wat dat betreft biedt Utrecht met zijn brede palet volop kansen.'

Marketing

'Een wandelende reclamezuil' heeft Van Rooy zichzelf wel eens genoemd. 'Dat ben ik en dat hoop ik ook voor de Universiteit Utrecht te worden', beaamt ze. 'Marketing van een universiteit vergt meer aandacht dan ze nu krijgt. In eerste instantie in de regio, vervolgens nationaal maar beslist ook internationaal. Je moet jezelf profileren om de samenleving te laten weten waaraan al die miljarden belastinggeld nou gependend worden. Maar het is ook goed voor je eigen medewerkers, als ze zich verbonden weten aan een instelling met een goede reputatie. Bovendien is marketing belangrijk om derde geldstroom-inkomsten te genereren, om bedrijven zover te krijgen dat ze zeggen: aan die club wil ik mijn naam wel verbinden, die is de moeite waard. Met de Nederlandse neiging om je licht onder de korenmaat te steken heb ik weinig affiniteit. Laat zien wat je kunt en te bieden hebt!'

[Armand Heijnen]

Amerikaanse prijs voor Bensing

Prof.dr. Jozien Bensing, hoogleraar Gezondheidspsychologie aan de Universiteit Utrecht heeft de jaarlijkse prijs van de American Academy on Physician and Patient (AAP) gekregen vanwege haar uitstekend onderzoek naar de relatie tussen arts en patiënt. Bensing is de eerste niet-Amerikaan die de onderscheiding krijgt. Naast hoogleraar in Utrecht is Bensing tevens directeur van het NIVEL, het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg.

Cerfontaine hoogleraar

Drs. Gerlach Cerfontaine is met ingang van 1 november 2003 benoemd tot hoogleraar Verantwoord bestuur van ondernemingen/Corporate Governance bij de Utrechtse School voor Bestuur- en Organisatiewetenschap (USBO). Cerfontaine zal binnen USBO onderwijs geven over het besturen van organisaties, een gebied dat binnen de bestuurskunde sterk in opkomst is. De President en Chief Executive Officer van Schiphol Group is aangetrokken om praktijkervaringen op het terrein van publiek-private relaties in het academisch onderwijs in te brengen. Cerfontaine was eerder in Utrecht hoogleraar 'Strategisch management in de ziekenhuiszorg'.

Van den Akker directeur KNAW

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) heeft met ingang van 1 november jl. een nieuwe directie gekregen. In die directie is Prof.dr. Wiljan van den Akker benoemd als directeur Instututen Geestes- en Sociale Wetenschappen. Daarnaast blijft Van den Akker twee dagen per week verbonden aan de Universiteit Utrecht als hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde bij de faculteit Letteren.

Foto: Maarten Hartman

Nieuwe brief Descartes ontdekt

De Utrechtse filosoof Erik-Jan Bos heeft in de Berlijnse Staatsbibliotheek een onbekende brief van René Descartes gevonden. De brief van de Franse filosoof bevindt zich al sinds 1926 in Berlijn, alleen wist niemand daarvan.

Ruim een half jaar geleden arriveerde in Utrecht een pakje uit Berlijn met kopieën van twee brieven van Descartes. Om het ene exemplaar had Bos gevraagd, maar tot zijn verrassing bleek men in de Staatsbibliotheek van Berlijn nog een tweede brief te bezitten, gericht aan een zekere Joachim de Wicquefort 'op de Cinghel' in Amsterdam en verstuurd op 2 oktober 1640. De Utrechtse post-doc dacht aanvankelijk dat het een al bekende brief van 5 oktober betrof, maar dat bleek niet het geval te zijn. Erik-Jan Bos: 'In de brief van 5 oktober bedankt Descartes, die een deel van zijn leven in Nederland doorbracht, De Wicquefort voor het terugsturen van een manuscript; in de nu ontdekte brief vraagt hij daar om. Dat manuscript was dus binnen drie dagen terug. Kennelijk werkte de post tussen Leiden en Amsterdam in die tijd erg efficiënt.'

Bos: 'Voor iemand zoals ik, die werkt aan de eerste nieuwe uitgave van de correspondentie van Descartes in ruim honderd jaar, is elke nieuwe brief bijzonder, zeker omdat het meer dan 25 jaar geleden was dat voor het laatst iets onbekends van zijn hand was gevonden.' In het kader van die uitgave, waaraan in Utrecht sinds 1997 wordt gewerkt, werden alle beschikbare brieven zorgvuldig bestudeerd, wat een schat aan nieuwe informatie opleverde. Bovendien heeft Bos de verblijfplaats van twaalf brieven weten te achterhalen.

[EH]

Onderwijs als basis

Op de dag af 486 jaar na Maarten Luther timmerde op vrijdag 31 oktober ook rector Gispén op de deur van een kerkgebouw. Door vertegenwoordigers van alle Utrechtse onderwijsinstellingen, van basisschool tot en met universiteit, werden die dag zeven onderwijsinstellingen op de Domtoren genageld. De instellingen hebben zich met het bedrijfsleven en de gemeente verenigd in het Utrechts Onderwijs Offensief. Samen willen zij, ondanks alle bezuinigingen van het huidige kabinet, noodzakelijke verbeteringen doorvoeren in het Utrechtse onderwijs. Dit alles onder het motto 'eruit halen wat erin zit'. Het junior science college is een van de concrete plannen die zijn ontwikkeld. Vanaf september kunnen talentvolle Utrechtse middelbare scholieren aan de universiteit een aanvullend programma volgen.

Foto: Maarten Hartman

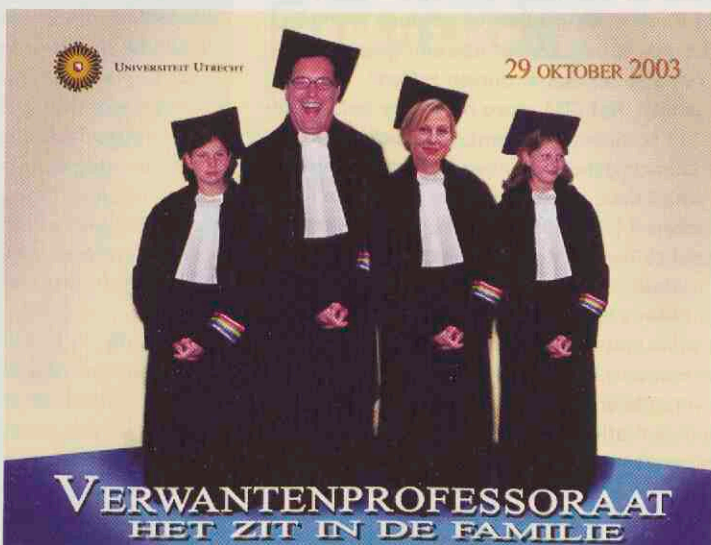
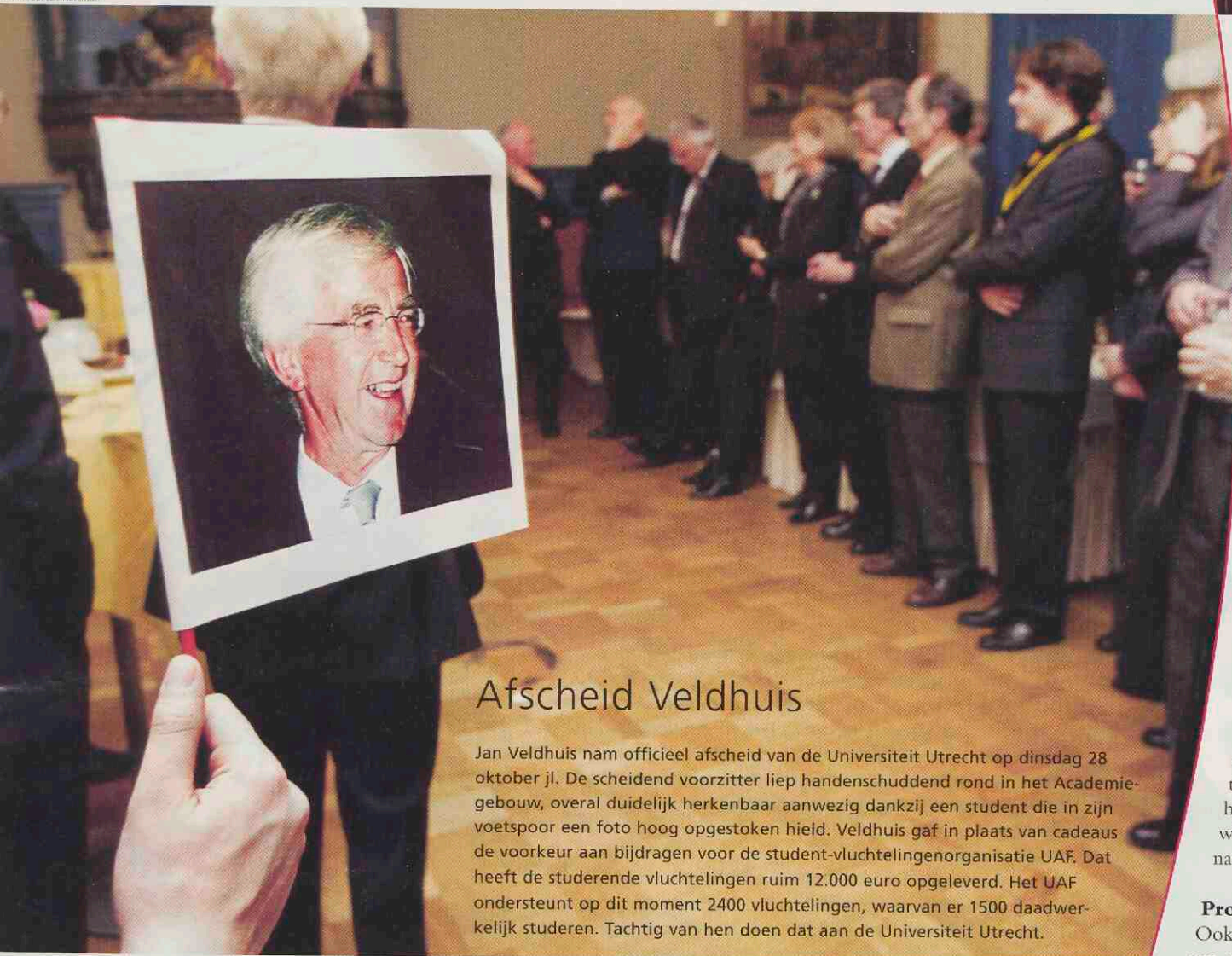

Foto: Chiel Kleipool

Het zit in de familie

Nederlandse families vormen nog steeds een belangrijk bindmiddel in de samenleving en gaan niet ter ziele. Berichten hierover zijn dan ook ongefundeerd. Wel is er in de afgelopen veertig jaar het nodige gebeurd met en binnen deze families. Het netwerk van familierelaties is fors veranderd, het gezag als bindend element is versoepeld, maar die functies die families van oudsher vervullen, blijven overeind. Tot deze conclusies kwam prof. Pearl Dykstra in haar oratie 'Het zit in de familie'. Daarin schetst ze de veranderingen in families vanaf grofweg 1960, de periode waarin de welvaartsstaat werd opgebouwd. Dykstra hield haar oratie op 29 oktober ter gelegenheid van haar benoeming als bijzonder hoogleraar 'Verwantschapsdemografie' aan de faculteit Sociale Wetenschappen. Haar echtgenoot bood haar voor deze gelegenheid een familiefoto aan.

Afscheid Veldhuis

Jan Veldhuis nam officieel afscheid van de Universiteit Utrecht op dinsdag 28 oktober jl. De scheidend voorzitter liep handenschuddend rond in het Academiegebouw, overal duidelijk herkenbaar aanwezig dankzij een student die in zijn voetspoor een foto hoog opgestoken hield. Veldhuis gaf in plaats van cadeaus de voorkeur aan bijdragen voor de student-vluchtelingenorganisatie UAF. Dat heeft de studerende vluchtelingen ruim 12.000 euro opgeleverd. Het UAF ondersteunt op dit moment 2400 vluchtelingen, waarvan er 1500 daadwerkelijk studeren. Tachtig van hen doen dat aan de Universiteit Utrecht.

Waardering voor Illuster

Het overgrote deel van de alumni (93%) voelt een band met de Universiteit Utrecht. Dat blijkt uit recent gehouden online onderzoek door bureau Millward Brown/ Centrum onder 2500 alumni. Universiteit en Universiteitsfonds stelden het onderzoek in om het gevoerde beleid te toetsen bij de doelgroep. Aangezien een groter deel van alumni een band voelt met de Universiteit Utrecht sinds de laatste peiling van 1998 en ruim 90% positief is over de ondernomen activiteiten lijkt het alumnibeleid van de afgelopen jaren zijn vruchten af te werpen.

Illuster krijgt een prima beoordeling van zijn lezers. Het bereik onder de lezers is sinds de laatste peiling van 1998 gestegen: bijna driekwart van de ontvangers leest Illuster in de eerste week na ontvangst. Een ruime meerderheid (83%) van de alumni die Illuster nog niet gelezen hadden, zeiden dit nog wel van plan te zijn. De leesfrequentie is volgens het onderzoeksrapport ronduit hoog te noemen: drie van de vier verschenen nummers wordt gelezen.

Daarnaast blijkt ook de leesintensiteit gestegen: gemiddeld wordt Illuster een half uur gelezen. De lezer honoreert Illuster met een gemiddeld rapportcijfer van 7,0. Spontaan genoemde sterke punten wijzen op het brede karakter van het blad dat een goed beeld geeft van het actuele universitaire leven in Utrecht. Lezers vinden het prettig om te vernemen hoe het studenten en docenten vandaag de dag vergaat. Ze kijken beslist verder dan hun eigen faculteit. Een meerderheid van de lezers prijst de inhoud van de artikelen, de schrijfstijl en de overzichtelijkheid van het blad. Desgevraagd beaamt vrijwel iedere respondent dat Illuster er goed in slaagt bij te dragen aan het alumnusgevoel. Citaat: 'Ik verslind Illuster en betreur het dat ik zo weinig contact heb met de kennisbron en basis van mijn uiteindelijk professioneel functioneren. Achteraf gezien heb ik ook te weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de universiteit bood. (...) Met de artsenbul eenmaal in handen wist ik niet hoe snel ik Utrecht de rug toe moest keren. Daarom ben ik nu blij met Illuster.'

Rietveldprijs voor The Basket

Grand café The Basket in De Uithof is de gelukkige winnaar geworden van de Rietveld Architectuurprijs, een tweemaaljaarlijkse prijs voor de mooiste bouwkunst in Utrecht. 'Van een gebouw als The Basket krijg je automatisch een glimlach op je gezicht,' aldus de juryvoorzitter. Het café met een basketbalveld op het dak, is ontworpen door NL-Architects uit Amsterdam. Het is de derde keer dat de Universiteit Utrecht de Rietveldprijs in de wacht sleept. Eerder al waren de ontwerpen van het Universiteitsmuseum en het Educatorium succesvol.

In memoriam:

Prof. Kloppenborg

Op 4 oktober 2003 is prof.dr. M.A.G.T. Kloppenborg overleden. Zij was sinds 1970 aan de faculteit Godgeleerdheid verbonden, vanaf 1988 als hoogleraar Levende religies en vergelijkende godsdienstwetenschap. Vooral de Indische religies (Hindoeïsme en Boeddhisme) hadden haar grote aandacht. Recentelijk werd zij voorzitter van de nieuw opgerichte stichting Boeddhisme en Psychotherapie. Daarnaast was zij ook actief in het onderwijs aan HOVO-studenten, met wie zij de afgelopen winter nog een reis naar Nepal maakte.

Protestantse bisschop?

Ook in een protestantse kerk kan een bisschop een nuttige functie hebben, onder meer als verbindende figuur, als pastor en als 'gezicht' van de kerk naar buiten. Voorwaarde is wel dat hij of zij gekozen is door de gemeenschap en ook verantwoording schuldig is aan die gemeenschap. Hans Kronenburg pleit er in zijn promotieonderzoek voor dat De Protestantse Kerk in Nederland, die momenteel op stapel staat en waarin de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden zullen opgaan, er goed aan doet de invoering van het bisschopsambt te overwegen. Kronenburg promoveerde op 26 november aan de faculteit Godgeleerdheid.

Amina Mama op Prins Claus Chair

Prof. Amina Mama is benoemd tot hoogleraar op de Prins Claus Chair, een wisselleerstoel op het gebied van ontwikkelings samenwerking die is ingesteld door de Universiteit Utrecht en het Institute of Social Studies. Mama (1958, Nigeria) is benoemd vanwege haar academische bijdrage op het terrein van cultuur in Afrika in relatie tot ontwikkeling. Zij is als hoogleraar verbonden aan de Universiteit van Kaapstad. Daar leidt zij een onderzoeksprogramma dat door versterking van de genderstudies bij wil dragen aan gelijkheid en ontwikkeling binnen het Afrikaanse continent.

Hoe de Universiteit Utrecht opereert op de internationale markt

Battle for brains

De Universiteit Utrecht timmert op onderwijsgebied internationaal flink aan de weg. Zo is de helft van de ruim 160 masterprogramma's Engelstalig, en moet 30% van de deelnemers komend jaar uit het buitenland komen. Minstens zo belangrijk is de aandacht voor onderzoek en deelname aan internationale onderzoeksnetwerken. Sterker nog, 'om te kunnen concurreren op de internationale onderwijsmarkt moeten we vooral onze reputatie op onderzoeksgebied versterken', stelt prof. dr. Hans van Himbergen, *Dean of International Graduate Studies*. Als decaan zal hij de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan de internationale positionering van het Utrechtse onderzoek.

De invoering van het Bachelor-Master-systeem (BAMA), voortgekomen uit de Bologna Verklaring, is in Utrecht voortvarend aangepakt. Dit betekent dat we in Nederland sinds kort net als in Angelsaksische landen een *undergraduate* en een *graduate* fase onderscheiden. Voor elke fase wordt nu binnen de Universiteit Utrecht apart bekeken hoe de internationalisering verder kan worden bevorderd.

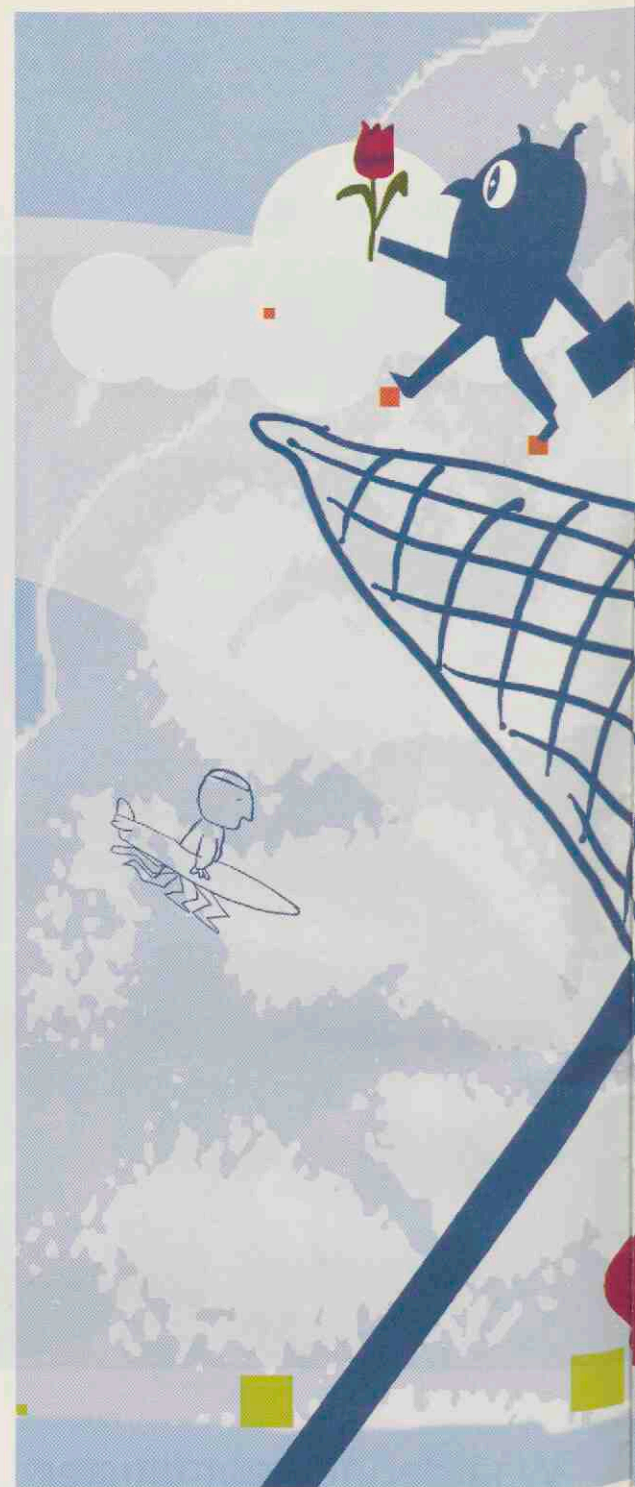
Reizende studenten

Van oudsher onderhoudt de Universiteit Utrecht een groot aantal uitwisselingsprogramma's met universiteiten over de hele wereld. Begin jaren '80 is the Utrecht Network opgericht om de mobiliteit van studenten en staf te vergroten. Daarvan zijn inmiddels 29 Europese universiteiten lid. *Dean of International Graduate Studies* Hans van Himbergen verwacht dat steeds meer Utrechtse studenten een deel van hun bachelor in het buitenland zullen volgen omdat het hen door internationale afspraken gemakkelijker wordt gemaakt. 'Bij de invoering van de BAMA wordt aan alle Europese universiteiten een identiek studiepuntensysteem geïntroduceerd: het European Credits Transfer System. Bovendien worden de diploma's straks onderling erkend, waardoor studenten na hun bachelor gemakkelijker een masterprogramma elders in Europa kunnen volgen. Er zullen dus ook steeds meer buitenlandse bachelorstudenten naar Utrecht komen, zowel voor een kort verblijf als voor het volgen van een volledig bachelorprogramma. Dit is zeer

Foto: Ivar Peijl

Van Himbergen: 'Talentvolle buitenlandse studenten aantrekken. Daar gaat het de universiteit om bij het aanbieden van internationale onderzoeksmasters.'

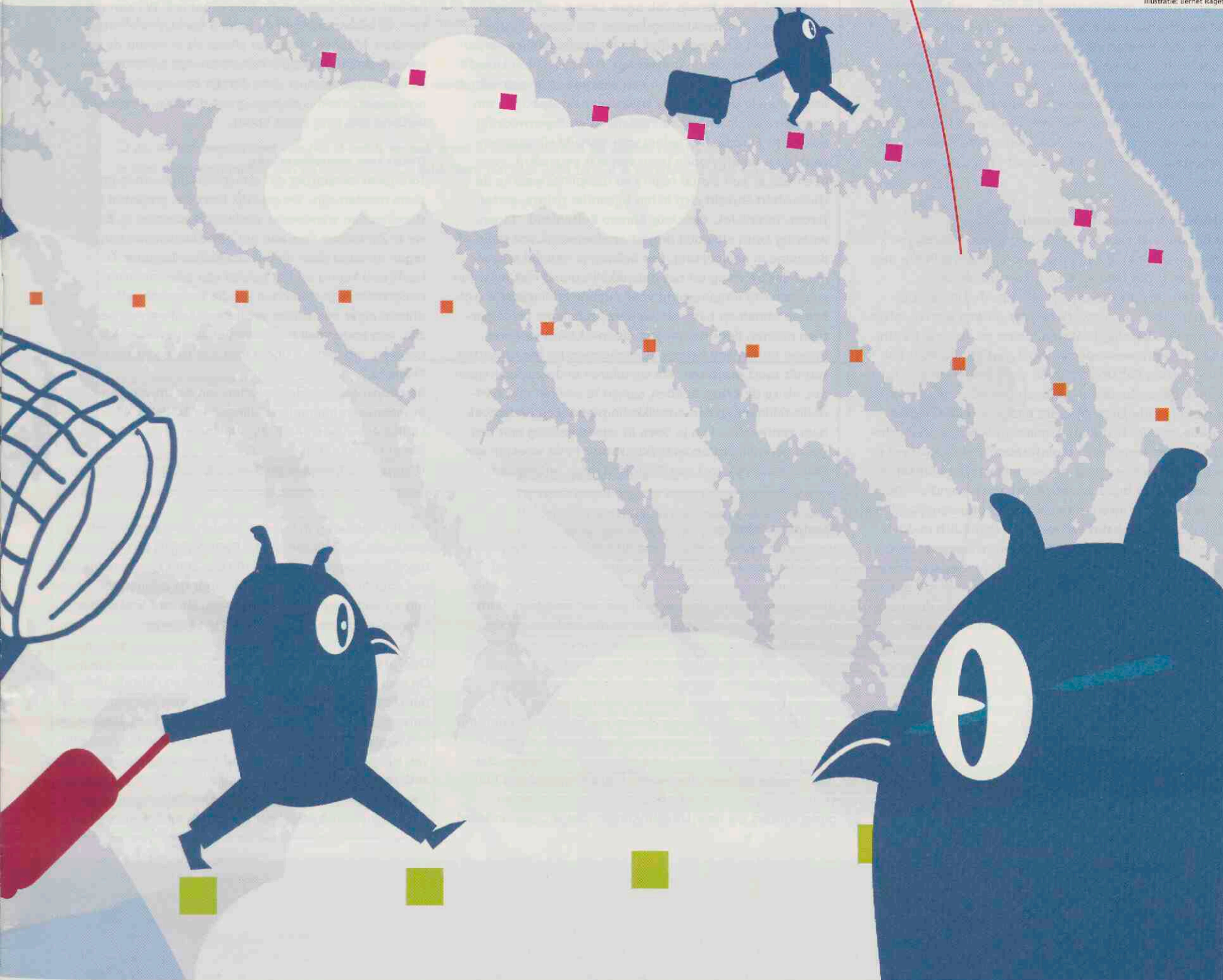

waardevol, want zo kunnen ze alvast met Utrecht kennis maken en wij met hen; wellicht willen ze vervolgens hier een master komen doen. Een op de drie studenten die Engelstalig bacheloronderwijs in *humanities*, *science* of *social science* aan het Utrechtse University College volgt, komt uit het buitenland. Steeds meer blijven vervolgens in Utrecht om een master te volgen.'

Meer talent werven

Talentvolle buitenlandse studenten aantrekken. Daar gaat het de universiteit om bij het aanbieden van internationale onderzoeksmasters, zo licht Van Himbergen toe. 'We blijven bouwen aan internationale netwerken om de vooraanstaande positie die we hebben op bepaalde onderzoeksgebieden te kunnen behouden en versterken. Interactie met collega's wereldwijd is immers cruciaal voor de kwaliteit van onderzoek. Overigens is deelname van buitenlandse studenten voor veel bètamasters onontbeerlijk, eenvoudigweg omdat er binnen Nederland niet voldoende geïnteresseerden zijn.'

Ook het creëren van de mogelijkheid om binnen de masterfase al te starten met een PhD-onderzoek blijkt een absolute voorwaarde om de beste buitenlandse studenten binnen te kunnen halen. 'In Angelsaksische landen is dat allang gewoon', aldus Van Himbergen, 'daar wordt het

behalen van de mastergraad gezien als een uitstapmogelijkheid, niet als een eindpunt. Wij moeten studenten bij toelating tot een master al perspectief kunnen bieden op een PhD-plaats in Utrecht of bij één van de universiteiten uit ons onderzoeksnetwerk. Laatst werd een University College student toegelaten tot de master *Theoretical Physics*. Hij sloeg het aanbod af omdat hij een PhD-plaats had gekregen aan het Massachusetts Institute of Technology.' Er is veel koudwatervrees bij de onderzoeksgroepen, constateert Van Himbergen: 'Veel onderzoekers denken nog steeds in doctoraaltermen; zij menen dat je pas met een PhD kunt starten na het behalen van je doctoraal ofwel na je master.'

Van Himbergen: 'We hopen bij de Chinese topuniversiteiten een goede reputatie op te bouwen.'

Distinguished Masterprogrammes

Van Himbergen heeft onder meer tot taak om binnen vijf jaar zo'n tien tot twintig *Distinguished Masterprogrammes* te ontwikkelen die in belangrijke mate het internationale

profiel van de Universiteit Utrecht zullen gaan bepalen. Daartoe wordt van tevoren een aantal onderzoeksgebieden geselecteerd. De meest vooraanstaande onderzoekers uit de geselecteerde onderzoeksgroepen gaan in die programma's doceren. Ook vooraanstaande onderzoekers uit het buitenland. Doordat elke universiteit een deel van het onderwijsprogramma verzorgt, zullen zowel studenten als docenten tijdelijk aan de buitenlandse partneruniversiteiten verblijven. Daarnaast zal een deel van het onderwijs plaatsvinden via distant learning programmes. 'Op die manier vindt er meer uitwisseling van kennis en ideeën plaats, wat de kwaliteit van het onderzoek verder zal verhogen', aldus Van Himbergen. 'Bovendien verbetert het carrièreperspectief van de PhD-studenten omdat ze al tijdens hun studie een internationaal netwerk opbouwen. Neem het masterprogramma Medieval Studies, waarvoor Utrecht een kleine maar fijne onderzoeksgroep heeft. Om een volledig masterprogramma van hoge kwaliteit te kunnen bieden, werken we samen met the University of York die ook excelleert op dit onderzoeksgebied.'

Er liggen inmiddels vijftien voorstellen voor *Distinguished Masterprogrammes* op tafel. In december zal de rector bekend maken met welke programma's het komend jaar een start wordt gemaakt.

Bologna Verklaring

Bologna Verklaring, 1999, ondertekend door 29 Europese landen, waaronder Nederland

Hoofddoel: binnen 10 jaar komen tot één Europese hoger onderwijsruimte

Belangrijkste uitgangspunten:

- *undergraduate* (minimaal drie jaar) en *graduate* fasering van studies aan Europese universiteiten;
- onderling vergelijkbare graden in het hoger onderwijs;
- betere diploma erkenning;
- promotie van criteria en methodologieën van kwaliteitszorg;
- samenwerking bij curriculumontwikkeling;
- stimulering mobiliteit studenten en personeel.

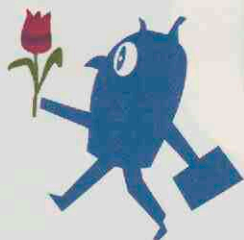
Afstemming in Europese samenwerking

Behoorlijk wat onderzoeksgroepen binnen de universiteit werken al op eigen initiatief internationaal samen. Het totale overzicht van welke onderzoeksgroepen aan welke internationale samenwerkingsverbanden meedoen ontbreekt echter. Van Himbergen wil dit beter in kaart brengen, vooral omdat vanuit Brussel steeds meer de roep om afstemming tussen Europese onderzoeksgroepen klinkt.

Het wordt zelfs als voorwaarde gesteld voor de financiering van onderzoeksprojecten. Dit betekent dat bepaalde onderzoeksactiviteiten geconcentreerd moeten worden in het onderzoeksinstituut dat de beste resultaten behaalt; en dat onderzoekers moeten verhuizen om de onderzoeksgroep van dat instituut te versterken. De Utrechtse onderzoeksgroepen denken nog na over de vraag in hoeverre ze daaraan tegemoet kunnen komen. Van Himbergen vindt concentratie echter leiden tot verschraling en ziet differentiatie juist als een positieve ontwikkeling: 'Je moet ruimte laten bestaan voor het werken vanuit verschillende invalshoeken.'

Worldwide Universities Network

Voor het ontwikkelen van de *Distinguished Masterprogrammes* is deelname aan internationale universitaire netwerken van groot belang. Binnenkort treedt de Universiteit Utrecht toe tot het Worldwide Universities Network (WUN). Dit netwerk bestaat uit een aantal universiteiten uit de Verenigde Staten, China en Europa. De Universiteit Utrecht was voor het WUN gevraagd omdat het was opgevallen dat Utrecht goed werk verzet op een aantal onderzoeksgebieden die binnen het netwerk speerpunt voor de komende jaren zijn. Het gaat om onder andere geografie, medieval studies, klimaatonderzoek, green chemistry, nanomaterialen en bioinformatica. Het WUN wil in Utrecht een summerschool sponsoren over het klimaat en een congres over bioinformatica. Dit zijn bovendien thema's waarvoor op internationaal niveau onderzoeksgelden beschikbaar zijn. De staf van de WUN spant zich middels onderzoekscoalities in om deze gelden te verwerven. 'We willen onze deelname aan dit soort internationale netwerken verder uitbreiden', stelt Van Himbergen. 'Het helpt ons bijvoorbeeld bij het maken van een selectie van de onderzoeksgebieden waarmee we ons internationaal willen profileren.'

Ontwikkelingssamenwerking

Al sinds de jaren zestig werkt de Universiteit Utrecht voor onderzoek en onderwijs ook nauw samen met collega-instellingen in ontwikkelingslanden. De belangrijkste drijfveer was, en is nog altijd, de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de universiteit. De Universiteit Utrecht rekt het tot haar taak om een bijdrage te leveren aan de institutionele ontwikkeling en onderzoekscapaciteit van universiteiten in ontwikkelingslanden en tegenwoordig ook Oost-Europa. Het beleid voor ontwikkelingsamenwerking is de afgelopen jaren wel wat veranderd. Voorheen was er een aantal regio's en disciplines waarop de Universiteit Utrecht zich in het bijzonder richtte, vertelt Jeroen Torenbeek, directeur Bureau Buitenland. 'Tegenwoordig komt elk goed project onafhankelijk van regio of discipline in aanmerking. Een belangrijk verschil is daarnaast dat de vraag uit het ontwikkelingsland niet meer het voornaamste uitgangspunt voor samenwerking is. We werken nu samen op basis van wederzijds belang: beide partijen moeten door het project nieuwe kennis vergaren. Bureau Buitenland helpt wetenschappers bij het opstarten van dit soort projecten. We stimuleren onderzoeksgroepen om, als ze de keuze hebben, samen te werken met partnerinstellingen in een ontwikkelingsland. Een onderzoek naar zonnecellen kun je doen in samenwerking met een goed geoutilleerd onderzoeksinstituut in de woestijn van Texas, maar ook met een Zuid-Afrikaanse universiteit. In

Mastermarketing

Veel wordt nu geïnvesteerd in internationale studiegidsen en deelname aan onderwijsbeurzen om de Universiteit Utrecht internationaal voor het voetlicht te brengen. Van Himbergen voorziet dat over vijf jaar het meedoen in internationale onderzoeksnetwerken en distant learning environments de voornaamste componenten van de marketing zullen zijn. Een ander element is het Utrecht Excellence Scholarship-fonds, opgericht om getalenteerde buitenlandse studenten naar Utrecht te halen. Daarnaast, niet onbelangrijk, de faciliteiten die we buitenlandse studenten kunnen bieden. Van Himbergen: 'De Universiteit Utrecht staat internationaal goed bekend om de facilitaire ondersteuning die ze biedt. Bureau Buitenland garandeert huisvesting en regelt visa voor buitenlandse studenten en onderzoekers die naar Utrecht komen. Dat dit gewaardeerd

dat laatste geval zijn er echter wel wat meer barrières te nemen, onder meer op financieel gebied. Wij kunnen partijen bij elkaar brengen en helpen zoeken naar externe fondsen. Maar we doen dat alleen als er vanuit de wetenschappers een duidelijke wens is om iets bij te dragen aan de capaciteitsopbouw daar. Zonder bevoegenheid en nieuwsgierigheid is de kans groot dat zo'n samenwerkingsverband niet lang stand houdt.'

Duurzame samenwerking

Torenbeek benadrukt dat samenwerkingsverbanden duurzaam moeten zijn. 'De praktijk leert dat projecten het best standhouden wanneer er wederzijds voordeel is. Zo helpen we in Zimbabwe mee aan het ontwikkelen van een vaccin tegen infecties door de pneumokokkenbacterie. Utrecht heeft veel kennis op het gebied van pneumokokken. In dit onderzoeksproject kunnen we die kennis niet alleen overdragen maar ook verder verdiepen. Andere voorbeelden zijn: een onderzoek van Biologie naar gewasveredeling op Cuba en biomedisch onderzoek van Diergeneeskunde in Thailand.'

Beschrijvingen van de projecten van de Universiteit Utrecht in samenwerking met instellingen in Zuidelijk Afrika, Latijns-Amerika en Azië, zijn te vinden in de publicaties 'Ketens van Kennis'.

U kunt deze bestellen bij Bureau Buitenland: secre@bb.uu.nl

wordt zie je terug in internationale studiegidsen zoals bijvoorbeeld The Whisperguide. Daarin wordt de Universiteit Utrecht genoemd in de Top-100 van 2000 Europese instellingen voor hoger onderwijs mede door de goede services van Bureau Buitenland. Onder de naam 'Utrecht Feel at Home Service' gaan we dit pakket verder versterken.'

Doelgroepen

Op welke buitenlandse onderwijsmarkten richt de Universiteit Utrecht haar pijlen eigenlijk? In eerste instantie op de universiteiten uit de internationale netwerken waaraan ze zelf deelneemt. Op de Chinese universiteiten bijvoorbeeld. Van Himbergen: 'Vorig jaar bracht een delegatie, met onder anderen Nobelprijswinnaar Gerard 't Hooft en de bestuursvoorzitter, een bezoek aan die universiteiten om onderzoeksuitwisseling op selectief masters- en PhD-niveau te

Succesvolle onderzoekssamenwerking van Western Cape met Utrecht Zonnecellen in Zuid-Afrika

'Fantastisch om daar te zijn.' Werner van der Weg, hoogleraar technische natuurkunde, gespecialiseerd in zonnecellen en daarnaast onderwijsdirecteur van de faculteit, steekt zijn enthousiasme over de intensieve en jarenlange samenwerking met Zuid-Afrikaanse University of Western Cape niet onder stoelen of banken.

Electriciteit is er niet, maar met een eigen zonnepaneel op het dak kunnen deze Zuidafrikanen 's avonds toch televisie kijken.

stimuleren. Gevolg was een intensievere samenwerking op juridisch gebied met de Tsinghua Universiteit en de komst van twee PhD-studenten die hier gaan promoveren in fysica en chemie. Zij zijn straks onze ambassadeurs en zo hopen wij bij die Chinese topuniversiteiten een goede reputatie op te bouwen.' Naast China blijkt Indonesië een belangrijke markt te zijn. Daarnaast de Europese landen die zelf weinig masteraanbod hebben, zoals Noorwegen en Griekenland, en Oost-Europa, waar met name veel belangstelling voor de bètavakken bestaat.

Internationalisering: essentieel

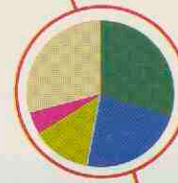
Van Himbergen krijgt geregeld de vraag voorgelegd wat al die investeringen in mastermarketing ons nou eigenlijk opleveren. Hij antwoordt dan beslist: 'Je kunt tegenwoordig niet meer blijven op je onderzoeksgebied als je niet internationaal samenwerkt. Hoe beter onze internationale reputatie op onderzoeksgebied wordt, hoe meer buitenlands onderzoekstalent naar Utrecht zal komen voor een master of PhD. Daarmee versterken we onze onderzoeksnetwerken en verhogen we de kwaliteit van ons onderzoek. Dat levert vervolgens weer allerlei andere voordelen op. We maken bijvoorbeeld meer kans op het verwerven van onderzoeksgelden. Bovendien levert elke promotie extra geld op in de eerste geldstroom. En niet in de laatste plaats: buitenlandse alumni die na hun studie in eigen land sleutelposities bekleden zijn waardevolle contacten voor onze universiteit en de Nederlandse kenniseconomie in het algemeen.' [Anneke de Maat]

Word ambassadeur

Bij deelname aan buitenlandse onderwijsbeurzen laat de Universiteit Utrecht zich graag vertegenwoordigen door alumni. Dit kunnen buitenlandse alumni zijn die hun landgenoten vertellen over hun persoonlijke ervaringen in Utrecht maar ook Nederlandse alumni die in het buitenland wonen en de taal van dat land spreken. Bureau Buitenland wil in een aantal landen gaan werken met ambassadeurs voor de Universiteit Utrecht. Zij worden het eerste aanspreekpunt voor vragen en zullen naast onderwijsbeurzen ook scholen en universiteiten bezoeken. Ambassadeurs krijgen daarvoor een vergoeding, alsook een training om hun taken zo goed mogelijk uit te kunnen oefenen. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven bij Wessel Meijer: w.meijer@bb.uu.nl.

Buitenlandse studenten in Utrecht 2002-2003

1. De meest populaire faculteiten

2. Herkomst uitwisselingsstudenten (totaal 720)

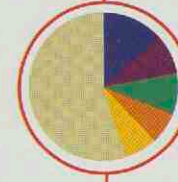

3. Herkomst uitwisselingsstudenten van nieuw opgezette Engelstalige masteropleidingen (totaal 157)

Utrechtse studenten in het buitenland 2002-2003

1. De meest populaire bestemmingen (totaal 814)

Worldwide Universities Network

De Universiteit Utrecht maakt deel uit van het Worldwide Universities Network (WUN), waarin veertien prestigieuze universiteiten uit de gehele wereld vertegenwoordigd zijn:

- University of York
- University of Sheffield
- University of Southampton
- University of Bristol
- University of Leeds
- University of Manchester
- Pennsylvania State University
- University of California, San Diego
- University of Wisconsin - Madison
- University of Washington - Seattle
- University of Illinois at Urbana - Champaign
- University of Nanjing
- University of Zhejiang
- Universiteit Utrecht

Meer informatie over WUN vindt u op www.wun.ac.uk

De Universiteit Utrecht scoort goed in *The Whispermagazine*, een nieuwe rankinggids voor Europese universiteiten waarin hogeronderwijsinstellingen in Europa vanuit studentenperspectief worden beoordeeld. De Universiteit Utrecht heeft de beste beoordeling van alle Nederlandse Universiteiten.

Tien jaar geleden, nog tijdens het Apartheid-tijdperk, werden de eerste contacten gelegd vanuit de University of Western Cape met de Universiteit Utrecht. Inmiddels heeft de van oorsprong zwarte universiteit een eigen, zelfstandige onderzoekslijn op het gebied van zonnecellen.

'De mensen daar zijn zeer gemotiveerd en bijzonder leergerig; heel stimulerend', vertelt van der Weg. Ook Utrecht kon daarvan profiteren, want van der Weg's directe samenwerkingspartner in Zuid-Afrika, hoogleraar Dirk Knoesen, bracht al twee maal een jaar door in Utrecht, waar hij niet alleen kwam om iets te leren over zonnecellen, maar tevens om colleges te geven in zijn eigen specialisme: elektronenmicroscopie. Ook een aantal Zuid-Afrikaanse studenten is in Utrecht geweest.

Nieuwe onderzoekslijn

Van der Weg: 'Ikzelf heb het contact met Zuid-Afrika als bijzonder verrijkend ervaren. Het succes van het project zit in dat tweerichtingsverkeer.' De Utrechtse inbreng is daarbij allerm minst te verwaarlozen. Allereerst in financieel opzicht: in een land waar een hoogleraar door gebrek aan geld voor technici zelf aan de apparatuur moet sleutelen, kan relatief geringe financiële steun al een grote sprong voorwaarts betekenen. Zo kon Knoesen tien jaar geleden, dankzij een donatie uit Utrecht van 80 duizend gulden, het nieuwste apparaat voor het optisch testen van zonnecellen kopen.

Het werd het begin van een nieuwe onderzoekslijn voor Knoesen: onderzoek naar efficiëntere zonnecellen, een tot dan toe onontgonnen gebied in Zuid-Afrika, hoewel het land behoort tot de gebieden met de hoogste instraling aan zonne-energie ter wereld. Zonne-electriciteit is in Zuid-Afrika bovendien extra welkom, omdat het elektriciteitsnet er zo slecht is ontwikkeld. Driekwart van de bevolking heeft geen electriciteit en zou baat hebben bij een eigen zonnepaneel op het dak.

Van der Weg: 'Het succes van het project zit in het tweerichtingsverkeer.'

Prestige

Het tweede belangrijke element in de Utrechtse steun was Van der Weg zelf. Hij besteedde een sabbatical van een jaar in Zuid-Afrika om het zonnecel-onderzoek op poten te zetten en sindsdien gaat hij er jaarlijks anderhalve maand naar toe om college te geven, toegespitst op zonnecellen. Veel meer dan de financiële steun waren het de contacten met Utrecht die leidden tot de doorbraak, vindt Van der Weg.

'Hierdoor kreeg Knoesen een stuk prestige, waarmee hij vervolgens bij de Zuid-Afrikaanse Federation for Research Development een beurs van een miljoen rand (destijds ongeveer 300 duizend gulden) in de wacht kon slepen. Dat was voor Zuid-Afrikaanse begrippen een enorm bedrag, en dat op een heel nieuw gebied. Je kunt zeggen dat het onderzoek aan zonnecellen dankzij onze samenwerking daar op de kaart is gezet.'

Locale deskundigen

Inmiddels is het project in een nieuwe fase beland: de Utrechtse stimuleringsgelden worden afgebouwd en moeten worden vervangen door meer permanente geldbronnen. Geen eenvoudige klus geeft Van der Weg toe, zeker nu de prioriteit in Zuid-Afrika is verschoven naar de gezondheidsproblematiek, met name AIDS. Van der Weg reist dit najaar naar Zuid-Afrika om nieuwe mogelijkheden te bekijken. 'Ik heb goede hoop dat het zal lukken. Waar we naar toe willen is het opbouwen van een kern van mensen met expertise op het gebied van zonnecellen in het land, zodat bedrijven als Shell die er ter plaatse ook aan werken, meer lokale mensen gaan aannemen.'

[Frans van Mieghem]

De sprong
Afgestudeerd, en dan?

Prins Pieter-Christiaan na
acht maanden IMD Lausanne

Verder studeren in het buitenland

Rechten in Utrecht

Veel jonge mensen hebben een moment in hun leven dat ze onzeker zijn over de baan waarin ze zijn beland. Misschien lag die onzekerheid al ten grondslag aan de keuze voor een studie, waardoor die niet geheel doordacht is gemaakt. Toen ik mijn studie begon, was er geen toelatingseis. Mijn interesse voor rechten kwam door militaire dienst, waar ik het militair tuchtrecht moest toepassen als marechaussee. In die periode gebruikte ik mijn vrije tijd om rechtententamens te doen, in Utrecht. Zo ben ik er achter gekomen dat de rechtenstudie aansloot bij mijn interesses.

Financiële wereld

Ik had, net als de meeste van mijn vrienden, niet echt een carrièreplan uitgestippeld. Maar in de laatste twee jaar van mijn studie ben ik me steeds meer gaan oriënteren op de mogelijkheden na een succesvol afgeronde rechtenstudie. Uiteindelijk ben ik in de financiële sector terechtgekomen. Daar heb ik nooit spijt van gehad, vooral omdat ik in Londen aan de slag kon, waar ik echt het gevoel had me te begeven in het hart van de financiële wereld. Het is een wereld die constant in beweging is, maar ook een harde wereld. Dat merkte ik aan de vele vrienden die terug gingen naar Nederland. Zeker toen de huidige economische neergang inzette werd het plezier in mijn werk steeds meer op de proef gesteld.

Ik ben me gaan oriënteren op wat ik nu eigenlijk uit een baan wilde halen. Is het de functie? De mensen waarmee je werkt? Of de financiële vergoeding? In deze heroriëntatiefase kwam vrij snel de MBA-opleiding boven drijven. Hoewel de keuze voor een MBA snel te maken is, moet je in de voorbereiding ervan wel zeker van je zaak zijn. In de essays en GMAT (General Management Admissions Test) die voorafgaan aan een aanmelding gaat enorm veel tijd zitten.

'Wat wilde ik eigenlijk uit een baan halen?'

Uitdaging in Lausanne

Uiteindelijk heb ik gekozen voor een MBA-opleiding aan het International Institute for Management and Development (IMD) in Lausanne, wat een onbekende school voor mij was. Ik wist alleen dat de studenten ouder zijn dan bij de meeste andere scholen en dat je er vreselijk hard moet werken. De doorslag gaf de professionele wijze waarop de school de kandidaatstudenten benaderde, en het programma. In de praktijk blijkt de hoge werkdruk te werken als motivatie om goed te presteren en je profiteert daarbij van de werkervaringen (gemiddeld zeven jaar) die andere studenten inbrengen.

Prins Pieter-Christiaan: 'Een MBA draait uiteindelijk om de vriendschappen die er ontstaan.'

De eerste maanden waren een uitdaging, mentaal en emotioneel. Het is een doordacht programma, en de druk komt vooral van je omgeving, omdat je mede studenten het niveau bepalen waar je je aan spiegelt. IMD is zwaar, maar het gaf me wel het gevoel deel te zijn van een grote familie, met alle eigenaardigheden. Eén ding moet je de eerste zes maanden even vergeten. Dat is je oude leven, je vrienden en familie. Daar heb je echt geen tijd voor. Het gevoel van bevestiging dat ik de goede weg was ingeslagen werd met de dag sterker, net als mijn motivatie. Mijn eerste reden om een MBA-opleiding te doen was om nieuwe en interessante mensen te leren kennen, en er hopelijk vrienden voor het leven te maken. In de klas van 2003 zitten 42 verschillende nationaliteiten. Bij de vele case studies die je doet worden de gesprekken zeer levendig door ieders eigen cultuur en eigen (werk)ervaringen. Uiteindelijk maak je er met de groep een leuke tijd van, ook al omdat je ondanks alle werkdruk moet proberen ook sociale dingen te organiseren. Op de tweede plaats kwam het feit dat ik een switch wilde maken naar een andere baan.

Waardevolle vriendschappen

Hoewel ik het naar mijn zin had gehad in Londen, bij de ABN AMRO, wilde ik een nieuw avontuur. Mijn vijfjarenplan dat ik had gemaakt voor IMD is inmiddels in de ijskast. Waarom? Omdat je veel nieuwe indrukken krijgt en veel inspiratie opdoet door het contact met je medestudenten. Ook komen tijdens deze zware opleiding je sterke en minder sterke punten duidelijk naar voren. Die laat ik zeker meewegen bij mijn volgende beroepskeuzestap. Ik denk inmiddels dat ik veel meer op mijn plaats ben in een klein bedrijf, team of omgeving, waar ik ook voel dat ik meer kan bereiken.

Ik haal uit IMD geen titel, maar een schat aan ervaringen en momenten, op basis waarvan ik in de toekomst doordachte beslissingen kan nemen. Maar wat voor mij het jaar bovenal zo waardevol heeft gemaakt, is een aantal nieuwe goede vrienden.

[Pieter-Christiaan van Oranje]

Freek Koster, Frank Mulder en Erwin Bos:
'We leven hier op een eiland.'

Zorg dat je uit Amsterdam komt

De gezworen kameraden Freek Koster, Frank Mulder en Erwin Bos bekeken na afloop van hun studie de mogelijkheden om de fietsinfrastructuur te verbeteren en het gebruik van de fiets als duurzaam en goedkoop transportmiddel te stimuleren. In Oeganda.

Fietsen in Oeganda. Hebben we hier te maken met de harde kern van de internationale tak van de Fietsersbond? Wat bezielde deze afgestudeerde sociaal geograaf Erwin Bos, economisch historicus Frank Mulder en internationaal econoom Freek Koster om in Afrika onderzoek te gaan doen naar fietsen?

In het Utrechts Universiteitsblad van 8 mei van dit jaar schreven de drie een vlot stappenplan, waarmee anderen, net als zij, een onderzoek zouden kunnen opzetten in een willekeurig derdewereldland. Het stappenplan (kies voor bluf, zoek ongebaande paden, kies een land, kies een thema, krijg voet aan de grond, wordt deskundig en laat het op je afkomen) roept echter nogal wat vragen op. Uit het verhaal in het U-Blad blijkt namelijk dat ze niet zijn begonnen vanuit het idee dat er wereldwijd iets mis is op fietsgebied. De fiets kwam pas in hun plannen voor toen ze al hadden besloten dat Oeganda *the place to be* was. Frank Mulder erkent dat ze geen fietsfanaten zijn. 'We wilden vooral samen naar een land in de Derde Wereld. Alledrie zijn we geïnteresseerd in duurzame ontwikkeling, dus dat was een sturend element in onze plannen. Zoekend op internet kwamen we veel interessante thema's tegen. Een kwestie van de juiste zoekwoorden intoetsen op Google. Uiteindelijk werd het fietsen en Oeganda.'

Freek: 'We hebben van dichtbij meegemaakt hoe echte armoede eruit ziet.'

De BNN-Backpackerstoel waarin het stappenplan was opgesteld moet dus worden opgevat als een speelse knip-oog naar de soms wat zwaarwichtige internationale onderzoeksverhalen?

Frank: 'We hebben alledrie iets internationaals gestudeerd, dus wilden we daar wat mee doen. Niet vanuit liefdadigheid, maar vooral om er zelf wijzer van te worden. We leven hier in het rijke westen tenslotte een beetje op een eiland. Daarvan word je je het beste bewust als je een paar maanden in een armer land gaat leven.' Erwin: 'We wilden echt opgaan in de cultuur.'

Dat was in het begin niet makkelijk. De alumni vertellen dat ze veel moeite moesten doen om geaccepteerd te worden op de manier die ze wilden. Van Nederlandse ervaringsdeskundigen hadden ze de tip gekregen om cadeautjes mee te nemen. Als voorbeeld noemen ze een kalender met molens of een zak drop. Erwin had wat bandjes meegenomen met eigen muziek. Erwin: 'Het is nogal een hiërarchische cultuur. Je moet iedereen heel eerbiedig benaderen, maar daarna gaat het vanzelf. Zeker als blanke word je behandeld als een koning.' Frank: 'Het is best triest, maar op het moment dat je ergens binnenkomt heb je al meer opleiding en meer geld dan wie dan ook. We hadden bijna zomaar het parlement kunnen toespreken.' Eigenlijk ervoeren de jongens het als pijnlijk. Frank: 'Je komt er toch om te dienen, om minstens op gelijk niveau met de Afrikanen te staan, maar dat gebeurt niet. Iedereen kijkt tegen je op.' Erwin: 'Bij de organisatie waar we uiteindelijk werkten lukte het wel om aansluiting te vinden.' Frank vult aan: 'En de kinderen uit het weeshuis waar we zelf ook ondergebracht waren, daar konden we gewoon mee voetballen.'

Jullie kregen onderdak in een weeshuis van een evangelische hulporganisatie. Jullie kennen elkaar van een evangelische studentenvereniging in Utrecht. Je spreekt van 'dienen' als je het over je werk daar hebt. Wat heeft fietsen eigenlijk met het evangelie te maken? Liever gezegd: was dat fietsonderzoek wel het eigenlijke doel van jullie reis? De jongens lachen: 'Als we mensen hadden willen bekeren was het knap lastig geworden. Iedereen in Oeganda gelooft al in God. Het is eerder zo dat zij ons op het rechte pad willen brengen.' Freek: 'We hebben van dichtbij meegemaakt hoe echte armoede eruit ziet. Dat is indrukwekkender dan wat je er van hieruit over kunt horen of lezen. Zo'n ervaring werkt zeker verdiepend.' Na drie intensieve maanden kwamen Erwin, Frank en Freek weer terug in Utrecht. Hun onderzoek werd gepubliceerd, maar niet in Utrecht. Dat was namelijk de verzwegen stap 8 van het stappenplan: zorg dat je *backing* krijgt van de Universiteit van Amsterdam. Frank: 'Inderdaad, in internationale contacten kun je beter communiceren vanuit de University of Amsterdam, dan vanuit die van Utrecht. Amsterdam kent iedereen. Dan gaan de deuren pas echt voor je open.' [Wijbrand Schaap]

De bijeenkomst
Contacten tussen oud-studenten

Reünie in Parijs

Veertig jaar geleden werden 130 eerstejaars lid van gezelligheidsvereniging S.S.R.-U. Tijdens hun eerste ledenvergadering kozen zij Ronald Barentsen tot voorzitter van het jaarbestuur. Barentsen (tegenwoordig gynaecoloog) herinnert zich uitsluitend zijn hoofdtaak: 'het aanbieden van een vat bier vanaf de lullepotplank op de sociëteit'. Maar jaargenoten wisten nog dat de eerstejaars van 1963 regelmatig verkondigden dat ze elkaar ooit zouden ontmoeten onder de Eiffeltoren. Barentsen: 'Parijs was in die dagen een exoti-

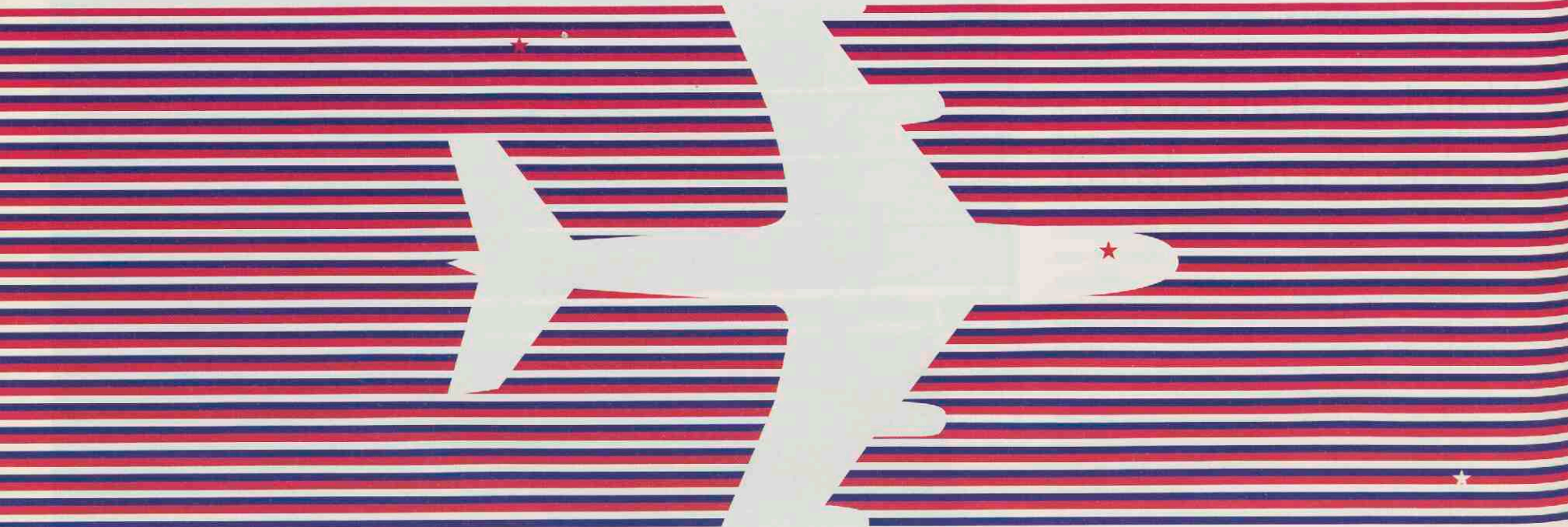
sche bestemming, niemand was daar ooit geweest.' Bert Bast (werkt als immunoloog) nam het initiatief voor een reünie op 4 oktober op de afgesproken plek. Barentsen: 'het was niet te merken dat sommigen elkaar 35 jaar geleden uit het oog verloren waren.' Een volgende afspraak is nog niet gemaakt. 'De reünie was heel geslaagd, maar een enkeling vond de Eiffeltoren te ver weg. Kennelijk ligt Parijs nog steeds niet om de hoek', zegt Barentsen.

Installatiefeest in 1963 met Ronald Barentsen in het midden.

Beroep: international

Carrière in het buitenland. Maar waar

Een baan bij een internationale organisatie is populair bij pas afgestudeerden.

Vier jonge alumni vertellen over hun ervaringen in den vreemde. 'Een werkdag van twaalf uur is bijna vakantie,' zegt

Annemiek van Melick, analist bij Goldman Sachs in Londen.

Nick van Straten (33) werkt als Area Marketing Manager Africa & Gulf voor KLM in Johannesburg. Na de opleiding bedrijfskunde aan Nijenrode studeerde hij psychologie in Utrecht. Toen hij in 1999 afstudeerde, werkte hij al drie jaar bij KLM.

'Sinds april van dit jaar ben ik Area Marketing Manager in Johannesburg: ik bevorder de verkoop van vliegtickets in Afrika en de Golfstaten via zowel onze eigen kantoren als reisagenten. Ik coördineer de reclamecampagnes, ben verantwoordelijk voor de booking tools via internet en buig me over diverse distributievraagstukken. Waarom multinationals zo populair zijn als werkgever? Omdat het grote merken zijn. In de populariteitspolls, die vaak op universiteiten worden gehouden, zie je dat de drie populairste werkgevers meestal multinationals zijn. Daarbij: een multinational is een brede organisatie. Er werken niet alleen juristen, bedrijfskundigen, economen en technici, maar ook mensen met een talenopleiding en medici. Ook de talloze opleidingsmogelijkheden spreken veel mensen aan: er is een brede instroom op diverse functies die niet noodzakelijkerwijs verband houden met je studie. En natuurlijk is een baan in het buitenland aantrekkelijk.

Het mooie van KLM is de complexe omgeving. **Een chipsfabriek produceert meer chips als de vraag groeit. Die zakken chips kunnen een week later ook nog verkocht worden. Maar een lege vliegtuigstoel niet.** Bij KLM zie je een mooie spanning van enerzijds de concurrentie met andere luchtvaartmaatschappijen voor een bepaalde vlucht; anderzijds speelt tegelijkertijd intern de vraag welk verkoopland de hoogste prijzen kan betalen voor die vlucht. Die complexiteit vind je niet in elk ander bedrijf. Het is wel enorm hard werken. Twee, drie weken per maand ben ik op reis naar de landen die ik in portefeuille heb. Daar staat veel tegenover: de kennismaking met al die steden, culturen. En de sociale omgang met Zuid-Afrikanen is makkelijk: ze hebben één grote hobby en dat is de braai. De BBQ dus. Daar worden we geregeld voor uitgenodigd. In principe blijf ik twee jaar in Johannesburg, maar dat is niet zeker. Het hangt af van de markt en of

mensen met mijn skills opeens elders nodig zijn. Met Kerstmis is het hier volop zomer. Vakantietijd dus. We krijgen één ticket per jaar voor familiebezoek in Nederland, dat doe ik met Kerst. Nee, eigenlijk mis ik niets van Nederland. Maar als ik in Amsterdam of Utrecht ben, realiseer ik me pas hoe makkelijk je er over straat loopt. In Afrika doe je dat wat minder veilig, en pak je zelfs voor de kortste afstand de auto. Dat is het enige wat confronterend anders is dan in Nederland.'

Annemiek van Melick (27) is derdejaars analist bij de Amerikaanse investment bank Goldman Sachs in Londen. Ze rondde in 1999 haar rechtenstudie af in Utrecht waarna ze bedrijfskunde deed aan Nijenrode. Van Melick was lid van Veritas.

'Bij een investment bank denken veel mensen meteen aan fusies en overnames, maar Goldman Sachs heeft onder andere ook een Equities, Fixed Income en Investment Research afdeling. Zelf zit ik bij de investment banking division, in de financing group. Wij houden ons met name bezig met verschillende vormen van financiering voor bedrijven, beursgangen en het monetiseren van belangen in andere bedrijven.

Ik werk nu tweeënehalf jaar bij deze Amerikaanse zakenbank. Het is een typisch Amerikaans bedrijf: voor alle groepen, behalve voor de blanke man, is er wel een netwerk: een women network, een gay network, een black network.

Na je aanstelling bij Goldman Sachs doorloop je een heel gestructureerd programma. Als analist krijg je eerst een contract van twee jaar; wordt dat verlengd, dan ben je derdejaars analist. Na dat jaar kun je promoveren tot associate. Dat blijf je vier jaar. Daarna ben je nog eens vier jaar vice president voordat je de titel managing director bereikt. De ultieme top is het partnerschap. Of ik dat ambieer? Finance is interessant, maar het bedrijfsleven en de politiek ook. Kortom, mijn toekomst ligt nog open. **Ik zie mezelf eerder in Nederland dan in Londen een**

staat de kerstboom?

gezin stichten, maar voor die tijd wil ik graag nog in een paar andere landen wonen en werken. In Hong Kong bijvoorbeeld. Voor de bank, of voor een charity instelling.

Op het moment denk ik veel na over mijn carrière. Ik heb het hier erg naar mijn zin, leer ontzettend veel. Maar het werk is veeleisend. Een werkdag van 12 uur is bijna vakantie. Werken tot middernacht is tamelijk normaal. Doorgaan tot vier uur in de ochtend komt ook met enige regelmaat voor. Daar staat een goed salaris tegenover, maar het kost me soms moeite om het contact met mijn Nederlandse vrienden te onderhouden. De smeltkroes van nationaliteiten in Londen vind ik enorm leuk. Ik trek veel op met een Chinees vriendinnetje, een Duitse collega en een stel Italianen. Ik hoor altijd graag hoe de anderen zijn opgegroeid. Mijn Chinese vriendin had altijd haar Filipijnse nanny om zich heen en ging al na de lagere school naar een Engels internaat. Terwijl ik bij mijn ouders in Zuid-Limburg woonde.

Kerst vier ik bij mijn ouders, en tweede kerstdag vertrek ik met twintig Nederlandse vrienden naar Frankrijk om te skiën.'

Christien Koch

(26) werkt als senior tax analyst bij Deloitte & Touche in Toronto. In 2000 studeerde ze af in de Engelse taal en letterkunde. Koch was lid van de Vereniging van Gereformeerde Studenten Utrecht (VGSU).

'Multinationals bieden veel mogelijkheden, daarom denk ik dat ze zo populair zijn. Niet alleen hebben ze in veel landen een vestiging, maar ook hebben ze vaak verschillende bedrijfstakken. Dat maakt een interne overstap makkelijk. Dat was voor mij de reden om na mijn afstuderen voor een multinational te kiezen. Ik was namelijk verloofd met een Canadees en wilde naar Canada emigreren. Ik dacht: als ik nu al in Nederland bij een internationaal bedrijf kan werken, dan kan ik waarschijnlijk overgeplaatst worden naar Canada. Dat is gelukt. Direct na mijn afstuderen ben ik bij Price Waterhouse Coopers begonnen als administratief

medewerker. Vervolgens ben ik bij Anderson, later overgenomen door Deloitte, belastingangiftes gaan doen. Dat ging me goed af. Toen ik overplaatsing aanvraag voor Canada, kreeg ik de kans om daarin door te groeien. Natuurlijk heb ik een aantal cursussen Canadees belastingrecht gedaan en volgde ik allerlei interne trainingen. Inmiddels ben ik gepromoveerd tot senior tax analyst. Het is mijn ambitie om door te groeien tot senior manager, volgens planning ben ik dat over een jaar of zes. Ik blijf in Toronto; een bestaan opbouwen in Nederland zit niet in mijn planning.

Hoewel ik de ongerepte natuur fantastisch vind, is de omgangsvorm van de Canadezen me te politiek correct. Als je elkaar nog niet goed kent, zullen ze niet vragen wat ik bijvoorbeeld van het Nederlandse drugsbeleid vind. Want stel je voor dat ik daarvan ik verwarring raak! Op het werk telt het zwaar of je met de juiste mensen omgaat, of de juiste mensen jou leuk vinden, wat je zegt en hoe je iets zegt. Dat is bijna belangrijker dan je werk goed doen. Als je niet in de groep ligt, is het knap lastig om promotie te maken. Toen ik net hier woonde, kon ik daar niet goed tegen. Inmiddels weet ik dat het een spelletje is. Ik pas me wel een beetje aan, maar verloochen mijn eigen principes niet.

Kerst vier ik met mijn schoonfamilie. We eten een grote, gevulde kalkoen en drinken lekkere wijn. Op Kerstavond gaan we naar de kerk en de volgende ochtend geven we elkaar cadeautjes. En weet je, het gaat altijd sneeuwen met Kerst! Het is sprookjesachtig om dan in het bos te wandelen. Tweede Kerstdag is boxing day. Dan is alles in de uitverkoop en gaan we uitgebreid winkelen.'

Onno van den Heuvel

(28) werkt sinds september als junior human settlement advisor bij de multilaterale organisatie VN Habitat in Nairobi. Hij studeerde in 2001 af in de sociale geografie en was lid van de studievereniging V.U.G.S.

'VN Habitat richt zich op een duurzaam woon- en leefklimaat. Kort gezegd verbeteren we de

woonsituatie in de settlements: slum upgrading heet dat. Habitat werkt wereldwijd, maar zelf werk ik binnen deze organisatie voor de ROAAS, de Regional Office for African and Arab States. Mijn werkgebied is Somalië. Op dit moment ben ik op missie in de stad Hargeisa, in Noord-Somalië ofwel Somaliland. We zijn hier bezig met een pilot capacity building: tijdens workshops leiden we mensen van de gemeente Hargeisa op tot stadsplanoloog. Het past in het moderne ontwikkelingsdenken: zij kunnen kennis weer overdragen op anderen. Somaliland heeft zich onafhankelijk verklaard. Het heeft een eigen regering, maar die is door niemand erkend.

Er is zojuist een flinke kink in de kabel gekomen, mijn missie in Hargeisa kan niet voltooid worden. Afgelopen maandag (20 oktober 2003, red.) zijn honderd kilometer verderop twee leraren geëxecuteerd die voor een Duitse NGO werkten. Aangezien dit in korte tijd de tweede moord op buitenlanders was, is men bang dat er nog meer doden zullen vallen. De securityregels zijn om die reden drastisch aangescherpt. **Het is echt heel spannend. Ik zit in mijn hotelkamer en mag niet meer alleen naar buiten. Alle expats zijn al naar huis gevlogen, ik vlieg zaterdag terug naar Nairobi.** Daar gaat mijn werk gewoon verder: supervisie over de diverse projecten. Zo zijn we nu bezig om met behulp van satellietfoto's Hargeisa en een aantal andere steden in kaart te brengen. Dit werk is precies is precies wat ik wil: het is een mooie combinatie van ruimtelijke ordening en ontwikkelingswerk. De projecten zijn interessant en ik sta er helemaal achter. De voorzieningen in de slums zijn beroerd, de mensen wonen heel dicht op elkaar. Er zijn geen sanitaire voorzieningen. Er is geen overheidscontrole, wel veel criminaliteit. Over twee jaar lopen onze projecten in Somalië af. Ik zie wel waar ik daarna terechtkom. Er zijn genoeg mogelijkheden binnen de VN, zeker als je al wat ervaring hebt. Het ligt nog helemaal open of ik ooit in Nederland een baan zal zoeken. Ik kan me nu niet voorstellen dat ik de rest van mijn leven ver van mijn familie en vrienden zal wonen. Op een gegeven moment wil ik misschien een vaste plek om te wonen. Waar ik dit jaar Kerst vier? In Nederland.'

[Chiara Soldati]

is internationalisering'

Het is haar stellige overtuiging: *Foreign students increase value.* 'Vrouwenstudies biedt een uitgebreid programma van hoge kwaliteit. Dat trekt studenten van gezaghebbende universiteiten als de *London School of Economics* en de Universiteit van Frankfurt. Maar ook de gemotiveerde studenten van minder bekende universiteiten, bijvoorbeeld uit Oost Europa en Italië, kiezen bewust voor ons. *They are dying to learn some gender.*'

Een ruime kamer in een statig pand aan de Kromme Nieuwegracht. De herfstzon schijnt naar binnen. Hoogleraar vrouwenstudies Rosi Braidotti, van oorsprong Italiaanse, doet haar verhaal in het Engels, doorspekt met Nederlands. Ze schuwt het superlatief niet: *gigantic, enormous, tremendous*, zijn woorden waarmee ze haar passie voor het vak en haar trots op de resultaten graag onderstreept. In 1988 kwam ze naar Nederland om vrouwenstudies op te zetten. *'It's important to know how very developed, organized and focused we are.'*

Belangrijke thema's van vrouwenstudies zijn 'macht', 'beeldvorming' en 'gender'. Wat betekent het om een man of een vrouw te zijn? Hoe verhouden mannen en vrouwen zich tot elkaar? En welke factoren zijn daarop van invloed? Volgens Braidotti zijn er twee manieren om naar een universiteit te kijken. Als een museum of knowledge of als een plaats waar het heden gedecodeerd en geïnterpreteerd wordt. 'In mijn ogen is een universiteit succesvol als beide benaderingen worden gecombineerd. Om de hedendaagse gecompliceerde werkelijkheid te bestuderen, zijn nieuwe instrumenten nodig. *Gender* is zo'n instrument.'

Virtual reality

'*Gender* is per definitie interdisciplinair', vervolgt Braidotti. Dus werkt de vakgroep nauw samen met geschiedenis, nieuwe media en andere letterendisciplines. Wat zijn de consequenties van kolonialisme met betrekking tot de beeldvorming over vrouwen? Wat doet *virtual reality* met beeldvorming -denk aan de mogelijkheden om foto's digitaal te manipuleren. Welke mechanismen zorgen voor in- of uitsluiting van vrouwen in de maatschappij? Het zijn enkele voorbeelden van vragen die worden gesteld.

Edyta Just (26), afkomstig uit Lodz, Polen
Achtergrond In Polen heb ik de masteropleiding Politicologie gedaan.
Waarom naar Utrecht? Mijn eerste verblijf in Utrecht was in 1999, op basis van een Socrates-beurs van de Europese Unie. Ik wist nog niet precies wat ik met vrouwenstudies wilde, ik ging gewoon. Tijdens de cursussen

over *body politics* en *techno body's* werd ik gegrepen door het onderwerp en besloot ik mijn scriptie te schrijven over de invloed van nieuwe media op lichamelijke identiteit en gender. Daarvoor heb ik een beurs van de Nederlandse overheid aangevraagd. Momenteel ben ik aan het nadenken over een onderwerp voor mijn promotieonderzoek, dat ik ook hier wil doen.

Positief De uitwisseling van ideeën geeft me een kick. De mensen die ik hier heb ontmoet, hun opvattingen op het wetenschappelijke vlak én over het dagelijks leven hebben me echt gevormd. Ik heb hier veel opgebouwd. Deze ervaring maakt dat ik niet bang meer ben me ooit weer opnieuw in een nieuwe omgeving te vestigen.

Minder blij met: Ik voel me hier thuis, maar uiteraard mis ik mijn familie, het gezelschap van mijn Poolse vrienden en soms ook het Poolse eten.

Marta Zarzycka (27), afkomstig uit Lodz, Polen

Achtergrond In Polen heb ik kunstgeschiedenis gestudeerd, met als specialisatie hedendaagse Amerikaanse kunst.

Waarom naar Utrecht? Tijdens mijn studie heb ik in het kader van een uitwisselingsprogramma een jaar in Utrecht gestudeerd. Tijdens de colleges bij vrouwenstudies ben ik me

gaan interesseren voor het fenomeen 'representatie'. Daarna ging ik terug naar Polen om af te studeren. Nu ben ik weer in Utrecht. Ik bereid me voor op mijn promotieonderzoek naar vrouwelijke schilders en de zelfportretten die ze maakten tijdens hun ziekte. Een beroemd voorbeeld is Frida Kahlo. Welke vorm hebben de vrouwen gevonden om hun situatie uit te drukken? En welke betekenissen zijn verbonden aan het zieke vrouwelijke lichaam?

Positief Het eerste waar ik aan moet denken is dat ik mijn man hier heb ontmoet en dat we een baby hebben gekregen. Daarnaast uiteraard het stimulerende academische klimaat en de mogelijkheid interdisciplinair te werken.

Minder blij met de vreemdelingenpolitie. Het regelen van mijn verblijf, visa vernieuwen, een werkvergunning krijgen, het ging allemaal erg moeizaam.

Braidotti: 'Dit land moet meer doen voor de positie van vrouwen.'

Interdisciplinair

Zestig procent van haar studenten komt uit het buitenland. Bijna alle cursussen zijn in het Engels. 'We bieden een enorme hoeveelheid cursussen. Van de klassieke feministen tot nieuwe media. Van belangrijke historische figuren tot theorieën over ethniciteit. We noemen het zelf wel het multi media multi culti-programma. 'Internationalisering is onze core business', aldus Braidotti. Vrouwenstudies coördineert twee belangrijke internationale netwerken. Athena, het grootste gendernetwerk in Europa, met meer dan 100 aangesloten universiteiten. Het wordt gefinancierd door de Europese Commissie en richt zich op de ontwikkeling van een 'Europese dimensie' in het hoger onderwijs, onder andere door gezamenlijke curriculumontwikkeling en onderzoek. Daarnaast is er NOISE, dat elk jaar voor 50 masterstudenten uit heel Europa een summerschool organiseert. De docenten zijn afkomstig van zestien Europese universiteiten. En, *last but not least*, is er het International Graduate Training Programma. Een intensief post graduate programma van vier maanden, dat ieder jaar van februari tot mei plaatsvindt. Deelnemers komen uit de hele wereld. 'Het komend jaar worden mensen uit Italië, Zwitserland, USA, Australië, IJsland, Israël en Bangladesh verwacht.'

Financiële ondersteuning ontvangt de vakgroep vooral van de Letterenfaculteit, het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht en van de Europese Unie. 'Vrouwenstudies is partner in twee Europese kaderprogramma's *Employment and Women's Studies*, onder leiding van de universiteit van Hull, Engeland en *Gender relations in Europe at the turn of the millennium: Women as subjects in migration and marriage*, onder leiding van het European University Institute.' Van NWO, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, die het geld van de Nederlandse overheid verdeelt, moet vrouwenstudies het niet hebben. In tegen-

stelling tot de Europese Unie, ziet NWO gender niet als een serieus wetenschappelijk concept. 'Het conservatisme is groot', aldus Braidotti. 'Het begrip *gendermainstreaming* is bijvoorbeeld nog nooit serieus geïntroduceerd in het curriculum van de Nederlandse universiteiten. Wat ik daarmee bedoel? Meer vrouwen binnen bestaande structuren krijgen is niet genoeg. Het paradigma waarbinnen wordt gewerkt is gemaakt door mannen voor mannen. Dat moet veranderen. Binnen de universiteit wordt uitgegaan van ideeën die objectief en neutraal lijken, maar de praktijk is anders. Flexibiliteit bijvoorbeeld: je moet beschikbaar zijn. Is er morgen een conferentie? We gaan! Loopt het experiment uit? Dan slapen we in het lab! Altijd beschikbaar moeten zijn is een *gender-issue*. Vrouwen kunnen daar niet aan voldoen, want zij zorgen in onze cultuur voor de kinderen en de familie. Internationalisering is trouwens ook een *gender-issue*. *Go where the job is*. Voor vrouwen is het erg moeilijk om hun spullen te pakken en te vertrekken.'

Terrorism on political correctness

In het huidige politieke en maatschappelijke klimaat in Nederland heeft vrouwenstudies het niet gemakkelijk. Als je het fenomeen gelijkheid bestudeert en je druk maakt om de positie van vrouwen en minderheden, ben je politiek correct en dat is 'uit'. Braidotti spreekt in dit verband van *terrorism on political correctness*. 'Pure reactionaire tactiek. Dit land moet meer doen voor de status van vrouwen. De statistieken laten het zien. In de bezorgdheid over de moslimvrouw ontwaart ze deze tactiek ook. 'Witte vrouwen zijn okay', luidt de boodschap. Natuurlijk moet de moslimvrouw bevrijd worden, maar zoals het nu gesteld wordt, is het veel te simpel. Het verhuult de problematiek van de gemiddelde werkende vrouw in dit land.'

Een positief effect van dit *terrible moment we are going through* is dat het vrouwenstudies studenten oplevert. 'Studenten die echt willen reageren. Zwarte vrouwen, migrantenvrouwen, zonen en dochters van feministen. Ze zijn op zoek naar nieuwe vormen van activisme, naar alternatieve netwerken. Ik ben optimistisch over de toekomst.'

[Annemarie van den Hoven]

Chung han Lee (38), afkomstig uit Tai Pei, Taiwan

Achtergrond In Taiwan heb ik aan de Amerikaanse Tong-hai universiteit de masteropleiding *Social work* gedaan. Mijn specialisatie was hulpverlening aan homoseksuele studenten.

Waarom naar Utrecht? Ik wilde naar het buitenland, maar niet opnieuw naar een Amerikaanse context. Als je in

Europa vrouwenstudies wilt doen, kun je het beste naar Utrecht gaan. Groot voordeel is dat bijna al het onderwijs in het Engels is. Ik werk hier aan een proefschrift over de *life style* van homoseksuele en lesbische paren in Nederland. Rosi Braidotti is mijn promotor.

Positief Ik kom uit een conventionele heteroseksuele maatschappij. Hier heb ik geleerd dat 'anders' ook gewoon is. Ik vind de mensen in Nederland erg vriendelijk. Vreemd genoeg zijn Nederlanders het niet met me eens. Ze gaan op vakantie naar Indonesië en zijn ervan overtuigd dat men in Azië veel vriendelijker is. Misschien is het als outsider makkelijker je open te stellen...

Minder blij met de kou, de regen en het eten. Ik wil niet zeggen dat de Nederlandse keuken slecht is, maar het kan de vergelijking met de Aziatische, maar ook met de Italiaanse of Spaanse, niet doorstaan.

Hoogleraar vrouwenstudies Braidotti: 'Onze core business

De internationale dimensie. Bijna alle activiteiten van Vrouwenstudies zijn ervan doortrokken. Zo heeft de vakgroep de eerste internationaal erkende masteropleiding van de Universiteit Utrecht en coördineert ze twee belangrijke internationale netwerken. De opleiding staat binnen én buiten Europa hoog aangeschreven; meer dan de helft van de studenten komt uit het buitenland. Afgelopen november vierde Vrouwenstudies haar derde lustrum met een tweedaagse conferentie, met sprekers uit de gehele wereld. Een gesprek met hoogleraar Rosi Braidotti. En met drie medewerkers uit haar multiculturele vakgroep.

Alumniservice

Utrechts Universiteitsfonds/ Alumnibureau

Ruim een eeuw geleden is het Utrechts Universiteitsfonds opgericht door vrienden en alumni van de Universiteit Utrecht om bij te dragen aan de bloei van de universiteit, op het gebied van onderwijs, onderzoek en het universitaire leefklimaat. Tegenwoordig is het universiteitsfonds tevens het alumnibureau van de universiteit en actief op vele gebieden:

- Versterken van de band tussen de universiteit en alumni, en de alumni onderling;
- Bureau voor alumnicontracten en -faciliteiten;
- Vestigen van bijzondere leerstoelen;
- Geven van subsidies aan activiteiten georganiseerd door studenten voor studenten;
- Verstrekken van beurzen en prijzen;
- Sociale zorg voor studenten;
- Fondswerving en sponsoring.

www.ufonds.uu.nl

Begunstigers ontvangen de alumnipas

De activiteiten van het Universiteitsfonds / Alumnibureau zijn mogelijk dankzij de bijdragen van de begunstigers: alumni, studenten en medewerkers.

Het Universiteitsfonds / Alumnibureau bedankt alle begunstigers voor hun betrokkenheid bij onze universiteit, die zij ondersteunen door een jaarlijkse financiële bijdrage. Als tastbare dankbetuiging ontvangen begunstigers de alumnipas. Deze verschaft een aantrekkelijk kortingspakket op tal van faciliteiten die hieronder genoemd worden.

Alumni die korter dan 1 jaar geleden aan de Universiteit Utrecht zijn afgestudeerd, zogenaamde eerstejaars alumni, kunnen de pas gratis aanvragen. Deze gratis pas is vervolgens geldig tot en met het kalenderjaar volgend op het jaar van afstuderen.

Daarna kunnen ze betalend begunstiger van het Universiteitsfonds worden.

Hiernaast de voordelen van de alumnipas op een rij.

Gratis naar de Universiteitsbibliotheek

De U-fonds alumnipas kan gebruikt worden als lenerspas voor de Universiteitsbibliotheek Utrecht. Alumni kunnen gebruik maken van de UB-collecties en van alle algemeen toegankelijke voorzieningen in de UB-ruimten. Op vertoon van pas en geldig legitimatiebewijs wordt bij de balie een lenersrecord geactiveerd en wordt de pas voorzien van een UB-barcode.

Universiteitsbibliotheek Utrecht
Wittevrouwenstraat 7-11, Utrecht.
Telefoon (030) 253 6600. Website:
www.library.uu.nl.

Korting bij Universiteitswinkel SOLARIS

De Universiteitswinkel Solaris met verkooppunten in het Academiegebouw en het Bestuursgebouw, voert een ruim assortiment relatiegeschenken met het Universiteitslogo. Alumnipashouders krijgen 15% korting op alle artikelen. Bestellen kan telefonisch op (030) 253 6053 en per e-mail naar solaris.winkel@fbu.uu.nl

Reductie op Faculty Club 'Helios'

Een pashouder die alumnus is van de Universiteit Utrecht, en niet in dienst van deze universiteit, kan buitengewoon lid worden van de Faculty Club Helios (gevestigd in

het Academiegebouw). Pashouders betalen in het jaar 2004 €45,- i.p.v. €65,-. Het lidmaatschap geeft tevens toegang tot de Faculty Clubs van Amsterdam (UVA), Leiden en Eindhoven. Aanmelden kan schriftelijk of per e-mail via het bureau van het U-fonds. Helios, Achter de Dom 7, Utrecht. Telefoon: (030) 253 9911. Website: www.helios.uu.nl.

Creatieve kortingen bij Parnassos

Het cultureel centrum Parnassos (muziek, toneel, dans, theater) geeft alumnipashouders korting op het cursusaanbod (middentarief). Parnassos, Kruisstraat 201, Utrecht. Telefoon: (030) 253 8448. Website: www.Parnassos.uu.nl.

Arbeidsmarktoriëntatie

Het Studieloopbaancentrum (onderdeel van het Studenten Service Centrum) verstrekt eerstejaars alumni gratis informatie over de arbeidsmarkt en biedt diverse faciliteiten voor het opbouwen van een functioneel netwerk. Studieloopbaancentrum Leuvenlaan 19 (M. Ruppertgebouw), Utrecht. Telefoon: (030) 253 7000. Website: www.uu.nl/ssc (klik vervolgens naar: Informatie voor Alumni > Arbeidsmarktoriëntatie).

Gratis rondleiding Botanische Tuinen

Rond het jaarthema 'Dating-bureau Darwin' organiseren de Botanische Tuinen op De Uithof op 26 juni 2004 exclusief voor alumnipashouders een rondleiding en videopresentatie. Tijdstip van aanvang is 14.00 uur en aanmelden kan op onderstaand telefoonnummer.

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, De Uithof, Utrecht.
Telefoon: (030) 253 1826. Website: www.botanischetuinen.uu.nl.

Stadswandeling binnenstad en architectuurwandeling De Uithof

Een stadswandeling langs oude universiteitsgebouwen in de binnenstad en een architectuurwandeling langs moderne gebouwen op De Uithof. In 2004 zullen deze voor alumnipashouders gratis georganiseerd worden. Let op de aankondiging in Illuster!

Goedkoper organiseren bij Facilitair Bedrijf Utrecht

Het Facilitair Bedrijf Utrecht beschikt binnen de Divisie Catering en Congressen over een professioneel opererend Congresbureau. Pashouders die een congres of evenement willen organiseren ontvangen: - 5% korting op organisatiekosten

van congressen, cursussen en evenementen

- gratis vermelding op de Utrechtse Congres- en Evenementenkalender
- 5% korting op FBU-Catering
- 5% korting op congresdrukwerk van Drukkerij Zuidam en Uithof FBU, Heidelberglaan 8, Utrecht. Telefoon: (030) 2531642. Website: www.fbu.uu.nl.

Voordelig sporten in Sportcentrum Olympos

Sportcentrum Olympos biedt cursussen aan in bijna alle takken van sport. Eerstejaars alumni (ook promovendi) kunnen op vertoon van een geldige eerstejaars-pas en een legitimatiebewijs sporten tegen het voordelige B-tarief (tot 1 augustus 2004 kan alleen van deze korting gebruik gemaakt worden binnen een jaar na afstuderen op vertoon van de bul). Sportcentrum Olympos, Uppsalalaan 3, Utrecht. Telefoon: (030) 253 4471. Website: www.olympos.nl.

Cultureel Studentencentrum De Uitwijk

De Uitwijk geeft cursussen in o.a. tekenen, schilderen, grafiek, fotografie, keramiek en inleidingen in de filosofie en kunstgeschiedenis. De Uitwijk hanteert voor eerstejaars alumni het studententarief en biedt alumni gratis toegang tot het filmprogramma en de leeskamer. Alumnipashouders krijgen verder 10% korting op het normale tarief voor de zomercursussen. Cultureel Centrum De Uitwijk Leuvenlaan 19 (M. Ruppertgebouw), Utrecht. Telefoon: (030) 253 3402. Website: www.uitwijk.uu.nl.

Goedkoper winkelen in het Universiteitsmuseum

Alumni hebben gratis toegang tot het Universiteitsmuseum. Pashouders krijgen bovendien 15% korting in de museumwinkel. Universiteitsmuseum Utrecht, Lange Nieuwstraat 106, Utrecht. Telefoon: (030) 253 8008. Website: www.museum.uu.nl.

Verzekeren met korting bij OHRA

Pashouders kunnen profiteren van speciale verzekeringstarieven bij OHRA. Neem voor het contractnummer contact op met het Ufonds.

- Ziektekostenverzekering: collec-

tief tarief (met 3% extra korting voor jaarbetaling en 1% extra korting voor kwartaalbetaling) NB: alleen voor verzekerden tot 65 jaar!

- Autoverzekering: 10% korting op de basispremie.
 - Verzekeringpakket voor particulieren: 3% korting bij drie, 5% korting bij vier, 6% korting bij vijf, 7% korting bij zes en 8% korting bij zeven of meer verzekeringen.
- Website: www.Ohra.nl.

Speciaal tarief op alle uitvoeringen van bijzondere Utrechtse muziekgezelschappen

Het Utrechtsch Studenten Concert, close-harmony koor Dekoor, het Utrechts Blazers Ensemble, studentenstrijkegelschap Zoroaster en het Utrechts Student Koor en Orkest werken mee aan de alumnipas. Op vertoon van uw pas kunt u tegen gereduceerd tarief de uitvoeringen van deze gezelschappen bijwonen.

Let op de aankondigingen in *Illustrer* of kijk voor de *afzonderlijke programma's en reserveringsmogelijkheden* op: www.usconcert.nl / www.dekoor.studver.uu.nl / www.ube.studver.uu.nl / www.zoroaster.nl Telefoon: (030) 253 8448 / www.usko.nl Telefoon: (030) 253 8785.

Faculteiten

- **Letteren**
De faculteit Letteren geeft 20% korting op contractantenonderwijs (zie website: www.let.uu.nl/contractanten).
- **Rechtsgeleerdheid**
De faculteit Rechtsgeleerdheid (website: www.law.uu.nl) geeft 20% korting op het cursusgeld van alle open korte juridische postacademische cursussen aan alumnipashouders die binnen een periode van vijf jaar vóór inschrijving voor een pao-cursus, aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht zijn afgestudeerd.
- **Scheikunde**
De faculteit Scheikunde (website: www.chem.uu.nl) geeft 20% korting op het postacademisch onderwijsaanbod.
- **Wiskunde & Informatica**
De faculteit Wiskunde & Informatica (website: www.math.uu.nl) geeft 20% korting op vakken uit het regu-

liere onderwijsprogramma. Let wel op eventuele ingangseisen; neem hiervoor contact op met de faculteit.

• Wijsbegeerte

De faculteit Wijsbegeerte (website: www.phil.uu.nl) geeft 20% korting op maximaal 2 vakken uit het reguliere onderwijsprogramma. Let wel op eventuele ingangseisen; neem hiervoor contact op met de faculteit.

• Sociale Wetenschappen

De faculteit Sociale Wetenschappen (website: www.fss.uu.nl) geeft 20% korting op contractonderwijs.

• Biologie

De faculteit Biologie (website: www.bio.uu.nl) geeft bij voldeende inschrijvingsruimte 20% korting op vakken uit het reguliere onderwijsprogramma. Let wel op eventuele ingangseisen; neem hiervoor contact op met de faculteit.

• Godeleerdheid

De faculteit Godeleerdheid (website: www.theo.uu.nl) geeft een korting van ongeveer 25% op de door hen uitgegeven Utrechtse Theologische Reeks, zoals uitgaven van oraties en promoties.

• IVLOS

Het IVLOS (website: www.ivlos.uu.nl) geeft 10% korting op het cursusaanbod waarvoor individuele inschrijving mogelijk is.

• James Boswell Instituut

Het James Boswell Instituut (website: www.jbi.uu.nl) geeft korting op taalcursussen en taaltrainingen. Pashouders betalen het voordelige medewerkerstarief. De tarieven en de tariefsindeling zijn te vinden in de studiegidsen (bij inschrijving kopie van de alumnipas meesturen)

• Ethiek Instituut

Het Ethiek Instituut (website: www.ethics.uu.nl) geeft 20% korting op het postacademisch onderwijs binnen de Universiteit Utrecht.

• USBO

De Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap (website: www.usg.uu.nl) geeft 10% korting op postacademische opleidingen, tot een maximum van € 1.100,-.

Prijswijzigingen voorbehouden. Aan de inhoud van deze pagina kunnen geen rechten worden ontleend.

Foto: Ivar Pel

Internationale alumninetwerken

Regelmatig vinden er alumnibijeenkomsten plaats van Utrechtse alumni in Amerika, Engeland, Frankrijk, Zuid-Afrika, Indonesië, etc. Op deze bijeenkomsten ontmoeten alumni elkaar in den vreemde op uitnodiging van de Universiteit. Vaak levert de Universiteit een spreker of hoogleraar om deze bijeenkomst inhoudelijk op te luisteren.

Op donderdag 20 en vrijdag 21 november vonden in Zuid-Afrika alumnibijeenkomsten plaats in Pretoria en Stellenbosch. De lezing in Stellenbosch was georganiseerd om de recent ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Stellenbosch te vieren. Sprekers op de alumnibijeenkomsten waren onder andere Willem Hendrik Gispens, rector van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht; Paul Rheeder, promoveerde aan de Universiteit Utrecht, bekleedt nu de Medihelp Leerstoel in Klinische Epidemiologie aan de Universiteit van Pretoria; en Rudie Botha, alumnus van de Universiteit Utrecht en professor Algemene Letteren aan de Universiteit van Stellenbosch.

Wilt u op de hoogte blijven van de activiteiten van de Internationale Alumninetwerken, geeft u zich dan via www.ufonds.uu.nl/Alumni/internationale_alumninetwerken op voor de internationale nieuwsbrief.

ALUMNICONTACTPERSONEN

Contactpersonen faculteiten

- Utrechts universiteitsfonds/ Alumnibureau**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25, E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl
- Aardwetenschappen**
Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 51 16, E-mail: n.meijer@geo.uu.nl
- Biologie**
Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 76, E-mail: c.m.jansen@bio.uu.nl
- Diergeneeskunde**
Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 36, E-mail: m.broekhoven@vet.uu.nl
- Farmaceutische Wetenschappen**
Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13, E-mail: d.a.ondaatje@pharm.uu.nl
- Geneeskunde**
Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 18 53, E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl
- Godgeleerdheid**
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53, E-mail: Mswarte@theo.uu.nl
- Letteren**
Kromme Nieuwegracht 46, 3512 HJ Utrecht
(030) 253 97 56, E-mail: a.poorterman@let.uu.nl
- Natuur- en Sterrenkunde**
Postbus 80195, 3508 TI Utrecht
(030) 253 32 84, E-mail: th.m.seuren@phys.uu.nl
- Rechtsgeleerdheid**
Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18, E-mail: i.wienesse@law.uu.nl
- Ruimtelijke Wetenschappen**
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44, E-mail: y.langen@geog.uu.nl
- Scheikunde**
Padualaan 8, 3584 CH Utrecht
(030) 253 37 93, E-mail: m.vandergarde@chem.uu.nl
- Sociale Wetenschappen**
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00, E-mail: m.splinter@fss.uu.nl
- Wijsbegeerte**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31, E-mail: e.kas@phil.uu.nl
- Wiskunde en informatica**
Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15, E-mail: vlimmere@math.uu.nl
- IVLOS**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 44 94, E-mail: m.vanrijswijk@ivlos.uu.nl

Contactpersonen nationaal

- Regio Amsterdam**, Ruud de Ruiter, E-mail: Amsterdam@alumni.uu.nl
- Regio Arnhem**, Joop van de Vate, E-mail: Arnhem@alumni.uu.nl
- Regio Den Haag**, Frans Driedonks, E-mail: Denhaag@alumni.uu.nl
- Regio Maastricht**, nog onbekend E-mail: Maastricht@alumni.uu.nl
- Regio Rotterdam**, nog onbekend E-mail: Rotterdam@alumni.uu.nl
- Regio Brabant**, Kees Ampt, E-mail: Eindhoven@alumni.uu.nl
- Regio Zwolle**, Ieke Rozendaal, E-mail: Zwolle@alumni.uu.nl
- Regio Utrecht**, Bob Zaalberg, E-mail: Utrecht@alumni.uu.nl

Contactpersonen internationaal

- Verenigde Staten**, Irma Jansen, New York, E-mail: irma_jansen@hotmail.com
- Zuid-Afrika**, Pieta van Beek, Hanna Botha, Jacques van der Elst E-mail: Southafrica@alumni.uu.nl
- Indonesië**, Theo Tuwankotta, E-mail: Indonesia@alumni.uu.nl
- Thailand**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl
- Spanje**, Germaine Custers, E-mail: Germainecusters@hotmail.com
- Engeland**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl
- Frankrijk**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl

Alumniservice

'Hoe warm is jouw netwerk?' Jonge alumni in debat

Sinds begin dit jaar bestaat de Adviescommissie Jonge Alumni, een club die zich richt op pas afgestudeerden van de Universiteit Utrecht. Op 22 oktober organiseerde de commissie in samenwerking met het U-fonds/alumnibureau een Lagerhuisdebat in de aula van het Utrechtse Academiegebouw. Er werd gesproken over werkgelegenheid en kenniseconomie, onder leiding van één van de geslaagde jonge alumni 'ever': Bas Haring.

Zegt de ene jonge alumna tegen de andere jonge alumnus: 'Het gaat er maar net om hoe je omgaat met je warme en je koude netwerk.' Het eerste Lagerhuisdebat voor jonge alumni, dat in oktober 2003 werd gehouden, mag dan een beetje zijn blijven steken in goede bedoelingen, de sfeer was er niet minder om. Vooral tijdens de borreluurtjes tussendoor werd er driftig genetwerkt. Het debatprogramma zelf leed een beetje onder het feit dat de sprekers het meer met elkaar eens waren dan goed voor hen was.

Desalniettemin werd het onder de bezielde leiding van de 35-jarige Bas Haring toch een geanimeerde avond. Hoogleraar Oedzge Atzema en VSNU-voorzitter Ed d'Hondt verschilden slechts op enkele nuances met elkaar van mening over de positie van de universiteit in de ontwikkeling van de kenniseconomie, het toverwoord dat sinds een jaar of vijf de Nederlandse onderwijsdebatten regeert. Ook de 'pit-tige' debatstelling dat de vermeende stagnatie van de kenniseconomie te wijten zou zijn aan de onderlinge ruzies en naijver van de samenwerkende universiteiten kon de emoties niet verhitten. In de geslaagde poging om niet voor de zoveelste keer te gaan klagen over het feit dat het hoger onderwijs in de afgelopen 20 jaar 30% minder te besteden heeft gekregen, leverde het debat uiteindelijk één memorabel citaat op van Oedzge Atzema: 'Creatieve chaos is de beste motor voor de kenniseconomie.' Daar kon niemand het mee oneens zijn. De gasten voor het tweede debat van de avond zouden in een ander tijdsgewricht zeker voor vuurwerk

hebben gezorgd. PvdA-kamerlid Jet Bussemaker en VNO/NCW-bestuurder Chiel Renique zouden een jaar of dertig geleden, briesend tegenover elkaar hebben gestaan in een debat als dit, over het toenemende probleem van jongerenwerkloosheid. Hoe anders is dat nu, sinds bij het najaarsoverleg het tijdelijk ver-guisde poldermodel weer volledig in ere is hersteld. Jet Bussemaker slaagde er zelfs in om een kleine toezegging los te peuteren van haar opponent, die schoorvoetend beloofde dat, net als in het Midden- en Kleinbedrijf, ook de werkgevers van grote bedrijven zich zouden committeren aan het scheppen van werk voor kansarme jongeren. Uiteindelijk bleek dat probleem toch niet al te actueel voor de aanwezige oud-studenten. In de zaal was een aardige keus samengebracht van duidelijk kansrijke twintigers, die er geen probleem mee hebben om ook nog eens een tijdje als hostess in de RAI of als invalkracht op een vuilniswagen te staan zoals twee oud-studenten trots konden melden. Dat zijn zaken waar de 'traditionele alumna's' zelden mee bezig is.

Foto: Maarten Hartman

Dat zijn tenslotte degenen die, zoals scheidend collegevoorzitter Jan Veldhuis in zijn openingstoespraak zei, op latere leeftijd uit nostalgie naar de oude universiteit terugkeren. Jongere alumni hebben meer aan de workshops en debat-avonden zoals deze. Alleen mag er de volgende keer dan wel voor wat controversiële gesprekstof worden gezorgd, zodat ook de liefhebbers van spektakel aan hun trekken komen.

[Wijbrand Schaap]

Op 27 maart 2004 organiseert het U-fonds/Alumnibureau op de Universiteitsdag weer workshops voor pas afgestudeerden (loopbaanoriëntatie, solliciteren, onderhandelen, etc.). Kijk voor meer informatie op www.ufonds.uu.nl/Alumni/jonge_alumni en in de volgende Illuster (Februari 2004).

Fokke ende Sukke vinden het echt onwijs abel! Regionale lezingen van start

Dit najaar organiseerden zeven regionale alumninetwerken i.s.m. het U-fonds/alumnibureau lezingen in Den Haag, Zwolle, Eindhoven, Utrecht, Arnhem en Rotterdam. Alumni uit alle windstreken troffen elkaar om bijgepraat te worden over wetenschappelijke ontwikkelingen en met elkaar te borrelen of dineren. Op 7 november jl. sprak prof.dr. Frits van Oostrum, UU hoogleraar Middeleeuwse literatuur, op de regiobijeenkomst van Rotterdam. Zo'n zestig oud-studenten verzamelden zich in het Gerechtsgebouw.

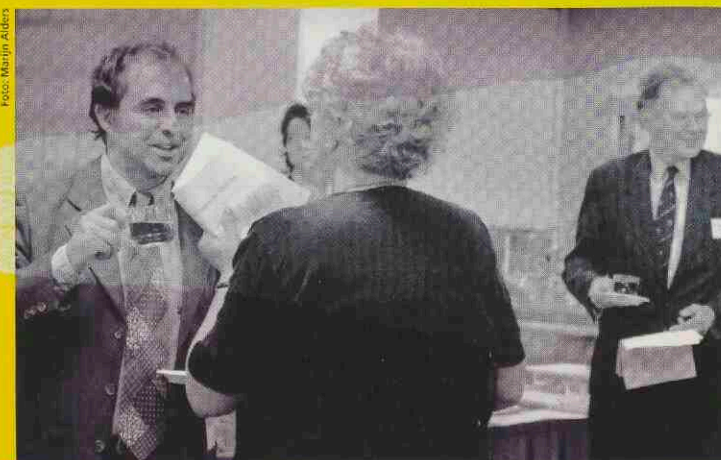

Foto: Marinj Alders

Willem Wittenberg (oud-student geschiedenis) loopt ze allemaal af: de Utrechtse lezingen die het U-fonds en de UU samen met de alumninetwerken organiseren voor alumni. 'Ik wil blijven leren en het is altijd leuk om oude bekenden te ontmoeten.' De combinatie van 'spelen en leren' blijkt een gouden formule te zijn voor de alumnibijeenkomsten. Kennisuitwisseling is het hoofddoel en, zo vertelt Han van Manen, penningmeester van het U-fonds 'via de alumni houdt onze universiteit contact met wat er speelt in de maatschappij.'

Allereerst brengt prof. dr. H. Bertens, decaan van de faculteit Geesteswetenschappen, de toehoorders op de hoogte van de recente samenvoegingen van faculteiten en de invoering van de bachelor-

masterstructuur. Dat ook de inhoud van het onderwijs zo veranderd is, is duidelijk nieuw voor de meesten. Vervolgens benadrukt prof. dr. Tieleman namens het U-fonds nog eens het belang van de betrokkenheid tussen universiteit en alumni.

Vanaf het moment dat Frits van Oostrom zijn Utrechtse lezing begint, ziet het publiek ineens de gepassioneerde mediëvist die hij is. Iedereen moet van zijn geliefde middeleeuwen kunnen genieten en daarvoor gebruikt hij alle moderne middelen die er maar zijn. Want 'oud' en 'nieuw' kunnen elkaar verrijken. Zo laat hij een cd horen van een monnikenkoor begeleid door de Noorse saxofonist Jan Garbarek, wat werkelijk een schitterende combinatie oplevert. Ook zien de aanwezigen

stukjes van de website www.literatuurgeschiedenis.nl, die van Oostrom samen met vele anderen gemaakt heeft. Oude teksten staan gebroederlijk naast hun moderne vertaling en foto's van oude handschriften naast tekeningen van Fokke 'ende' Sukke. Sommige teksten worden ook nog eens voorgelezen, waardoor ze helemaal van het scherm afspatten. Van Oostrom besluit zijn lezing met een fragment uit de film 'Dead Poets Society', waarin een bevlogen docent zijn leerlingen vertelt waar het in het leven werkelijk om draait: poëzie, schoonheid, liefde en romantiek. De rest is bijzaak.

[Christinne Willemsen]

Kijk voor meer verslagen op www.ufonds.uu.nl/regionale_netwerken

Alumniservice

Utrechtse stellingen
Stellingen uit recente
Utrechtse proefschriften

Algemeen

Juridisch PAO Utrecht

Korte juridisch cursussen

Het Juridisch PAO Utrecht van de Utrechtse Faculteit Rechtsgeleerdheid biedt praktijkjuristen kwalitatief hoogstaande, intensieve, postacademische juridische cursussen op tal van rechtsgebieden. Onderstaand vindt u een selectie uit het voorjaarsprogramma 2004. Het hele programma staat op: www.law.uu.nl/pao. U kunt natuurlijk ook de brochure aanvragen via tel. (030) 253 7022. Heeft u een alumnipas en bent u niet langer dan vijf jaar geleden afgestudeerd, dan krijgt u 20% korting op de cursusprijs.

- Actualiteiten arbeidsrecht
- Actualiteiten bestuursrechtelijke handhaving
- Actualiteiten ruimtelijk bestuursrecht
- Natuurbeschermingsrecht; soortenbescherming en gebiedsbescherming
- Milieurecht; actueel en compact
- EG-recht en de praktijk van het waterbeheer
- Recente jurisprudentie nieuw huurrecht
- Hoger beroep in de civiele procedure
- Beloningen voor bestuurders
- Nieuw recht I
- Recente straf(proces)rechtelijke jurisprudentie

Advanced Master Programme Bank- en effectenrecht (LLM)

Mastercourse I: *Veranderend toezicht* begint op 19 februari 2004 en duurt vijf maanden. In deze eerste van drie Mastercourses leert u de weg te vinden in het voortdurend uitdijende woud van nationale en internationale regelgeving van het toezicht. Om de belangen van de verschillende spelers in het financiële veld te kunnen onderscheiden, wegen en vertalen in adequate juridische oplossingen, wordt u ingewijd in de bedrijfseconomische processen die aan de financiële markten ten grondslag liggen. Deze cursus biedt u een onmisbare basis om in complexe praktijksituaties creatief en verantwoord normen in te vullen en toe te passen.

Heeft u minimaal drie jaar werkervaring als jurist bij een advocatenkantoor, bank of toezichthoudende instelling, dan kunt u zich inschrijven.

Voor meer informatie:
Juridisch PAO Utrecht,
Janskerkhof 3,
3512 BK, Utrecht
tel. (030) 253 7022/7032,
fax (030) 253 8410
jpao@law.uu.nl,
www.law.uu.nl/pao

Hoger onderwijs voor ouderen

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op woensdag 21 januari 2004 vindt de nieuwjaarsbijeenkomst van HOVO Utrecht plaats bij de faculteit Gezondheidszorg van de HvU, Bolognalaan 101, De Uithof. Gast-spreker Prof.dr. G.H. Jansen, emeritus hoogleraar Sociologie, houdt om 15.00 uur een lezing over 'Utrechtse feesten in heden en verleden'. Belangstellenden zijn vanaf 14.30 uur van harte welkom. Aanmelding voor deze bijeenkomst is noodzakelijk. Opgave via h.schrijnemakers@usp.uu.nl of via (030) 253 3483 van het hovo-secretariaat.

Cursussen

Hovo biedt in het voorjaar van 2004 tal van cursussen aan op het gebied van filosofie, theologie, geschiedenis, kunstgeschiedenis, architectuur, muziek, letteren, sociale wetenschappen, recht, natuurwetenschappen en geneeskunde. U kunt zich nu al inschrijven voor één of meerdere van de in totaal 27 cursussen. De meeste cursussen starten eind januari/begin februari en tellen acht bijeenkomsten van ca. twee uur. U studeert voor uw plezier; er zijn dus geen tentamens. De cursussen kosten tussen € 105,- en € 175,-.

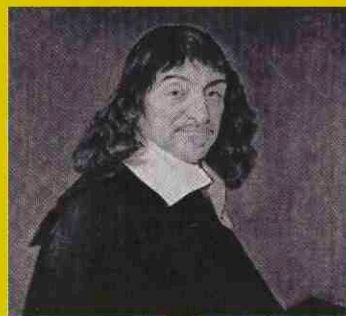
Enkele voorbeelden:

- Hoofdlijnen in de filosofiegeschiedenis 1840-1970, van Kierkegaard tot Foucault, (incl. Marx, Nietzsche, Wittgenstein en Sartre), door Prof.dr. Th. Verbeek en dr. P. Steenbakkers, faculteit Wijsbegeerte.
- Geschiedenis van het dagelijks leven, hoofdzakelijk in de 19e eeuw, door Prof.dr. P. 't Hart, emeritus hoogleraar Utrecht Studies: een herhaling van een eerder gegeven cursus.
- Herodotus, door Prof.dr. Josine Blok en dr. J. Bons, faculteit der Letteren.
- Oscar Wilde, door dr. P.C.M. Franzen, faculteit der Letteren.
- Europa en migranten, door Prof.dr. R. Maier, faculteit Sociale Wetenschappen, met aandacht voor o.a. nieuw rechts, het beleid van nationale regeringen en Europese instanties en de identiteit van Europa.
- Het DNA-tijdperk, door Prof.dr. W.P.M. Hoekstra, Prof.dr. S. de

Laat e.a., over mogelijkheden en risico's bij de toepassing van genetechnologie bij plant, dier en mens.

- Onze voeding: lekker, gezond en veilig?, door Prof.dr.ir. A.C. Beijnen, Prof.dr. D.W. Erkelens, Dr. M.J.H. Geelen e.a. van de faculteit der Diergeneeskunde.
- Het leven op aarde en plaattektoniek, door dr. A.J. van der Meulen, faculteit Geowetenschappen, over het ontstaan en de verspreiding van het leven op aarde in relatie tot de beweging van de platen waaruit de aardkorst bestaat.

Voor meer informatie of het aanvragen van de cursusgids kunt contact opnemen met het secretariaat, tel. (030) 253 3483. Het volledige cursusaanbod voorjaar 2004 vindt u op www.hovoutrecht.nl

Studium Generale

Een keuze uit het gevarieerde voorjaarsaanbod.

Westerse filosofen

Dinsdagen van 3 februari t/m 23 maart

In een serie van acht lezingen zal de filosoof en universiteitsprofessor Herman Philipse de kerngedachten van een aantal belangrijke westerse filosofen uiteenzetten. De filosofen die aan bod zullen komen zijn achtereenvolgens: Plato, Aristoteles, Descartes, Hume, Kant, Nietzsche, Heidegger en Russell/Wittgenstein. Data: de dinsdagavonden van 3 februari t/m 23 maart. Vanwege de verwachte grote toeloop is reserveren verplicht: studgen@sg.uu.nl

Franse denkers van 1950 tot nu

Donderdagen van 4 maart t/m 13 mei

In dit lange programma van zeker

Fundamenteel onderzoek dient gedreven te worden door vragen uit de wetenschap en niet uit de maatschappij.

[Kees van Oers, Biologie]

In de beoordeling van wetenschappelijk onderzoek moet alles excellent bevonden worden. Goed onderzoek doen, wordt hiermee onmogelijk gemaakt.

[Astrid Manders, Wiskunde]

Wie innovatief wil zijn, moet in Nederland geen wetenschappelijk onderzoek gaan doen.

[Suzan Verstappen, Geneeskunde]

Het aan studenten alleen in Nederlandse vertaling aanbieden van Engelse studieboeken zou de studieduur aanzienlijk bekorten.

[Willem Alpherts, Geneeskunde]

Wanneer je durft te lachen om jezelf, heb je een leven lang lol.

[Majon Muller, Geneeskunde]

Als een ex-vluchteling begint te klagen over het weer en de Nederlandse Spoorwegen, dan is de integratie in de Nederlandse samenleving geslaagd.

[Anemarie Bos, Geowetenschappen]

Schrijven is blijven zitten tot het bezoek voor de deur staat.

[Esther Kornalijnslipper, Diergeneeskunde]

Kinderen gaan voor geesteskin-deren.

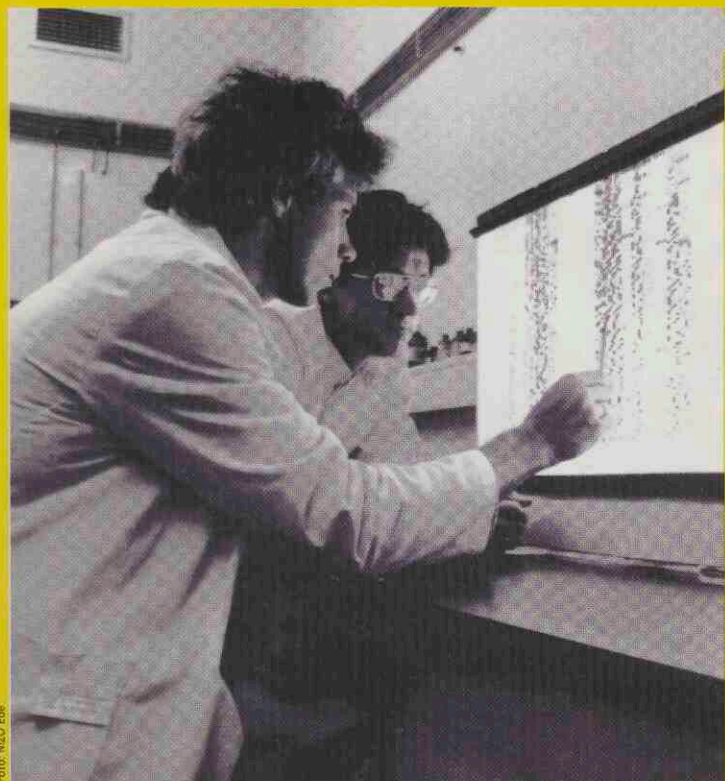
[Ralph Kupka, Geneeskunde]

Een stelling hoeft niet origineel te zijn zolang je het ermee eens bent.

[Ries Janssen, Scheikunde]

De meest praktische knop aan de computer is de reset-knop.

[Niels Schep, Geneeskunde]

Algemeen

tien bijeenkomsten zal een aantal belangrijke hedendaagse Franse denkers geïntroduceerd worden. Bekende denkers als Jean-Paul Sartre, Michel Foucault, Bataille en Bruno Latour zullen behandeld worden door een reeks (Nederlandssprekende) deskundigen uit verschillende vakgebieden. In het laatste deel van het programma (22 april, 6 mei en 13 mei) zullen drie Franse denkers Pierre Rosanvallon, Michel Onfray en Alain Finkielkraut zelf een voordracht houden. Het programma is zowel toegankelijk voor een algemeen publiek als voor studenten die de reeks als cursus kunnen invoegen in hun masterprogramma. Data: de donderdagen van 4 maart t/m 8 april en van 20 april t/m 13 mei. Op de dinsdagen 20 april, 4 mei en 11 mei is er een inleiding op de gasten uit Frankrijk.

Beide programma's vinden plaats in de senaatszaal van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht en duren van 20.00 – 22.00 uur. Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Het volledige programma van Studium Generale vindt u op www.sg.uu.nl

Meer informatie:
Bureau Studium Generale,
Heidelberglaan 8, 3584 CS
Utrecht Tel. (030) 253 2436,
studgen@sg.uu.nl, www.sg.uu.nl

Alumnilezingen Aardwetenschappen

Het departement Aardwetenschappen organiseert in samenwerking met de Utrechtse Geologen Vereniging een serie lezingen voor studenten aardwetenschappen, waarin oud-studenten vertellen over hun werk en de brede mogelijkheden van afgestudeerde aardwetenschappers. Suggesties voor goede/leuke sprekers zijn welkom bij het alumnibureau van de faculteit (deblok@geo.uu.nl) of bij het bestuur van de Utrechtse Geologen Vereniging (ugv@geo.uu.nl). De eerstvolgende lezing is is naar verwachting in januari 2004.

Meer informatie over onze alumni-activiteiten vindt u op www.geo.uu.nl

Cursusinformatie- markt De Uitwijk

Cultureel Studentencentrum de Uitwijk organiseert op 27 januari a.s. in de hal van het Educatorium van 13.30 tot 18.00 uur de cursusinformatiemarkt voor het voorjaar van 2004. Een kleine greep uit het aanbod: diverse cursussen kunstgeschiedenis (inleiding, thema's), keramiek, typevaardigheden, grafische technieken, filosofie, yoga, acrylschilderen, interieur architectuur, etc. Op www.uitwijk.uu.nl vindt u het volledige aanbod. Op de cursusinformatiemarkt kunt u met al uw vragen over de cursussen terecht bij de docenten en natuurlijk kunt u zich meteen inschrijven. Tot één jaar na afstuderen geldt het studententarief.

Meer informatie:
Cultureel Studentencentrum de
Uitwijk, Leuvenlaan 19, 3584 CE
Utrecht, tel. (030) 253 3402,
info@uitwijk.uu.nl,
www.uitwijk.uu.nl

Brug tussen bedrijfs- leven en student

AIESEC is de grootste internationale non-profit studentenorganisatie ter wereld en richt zich op bijna of geheel afgestudeerde academici in de richtingen economie, bedrijfskunde, IT en aanverwante studierichtingen. Door het organiseren van internationale congressen, trainingen, de *Make a Move Carrièreweken* (8 keer per jaar in verschillende steden in Nederland) en het internationale stageprogramma slaat AIESEC een brug tussen het bedrijfsleven en de student. Het internationale stageprogramma biedt bedrijven de mogelijkheid op een voordelige manier hoogwaardige kennis te verwerven. AIESEC selecteert op zorgvuldige wijze in 83 landen studenten die hun bijdrage kunnen leveren aan vele projecten: o.a. marketing research, management audits, controlling opdrachten en vele IT-gerelateerde opdrachten.

Voor meer informatie over de *Make a Move Carrièreweken* of het internationale stageprogramma kunt u contact opnemen met AIESEC, tel. (030) 253 8655, www.aiesec.nl

Reünisten Vereniging Veritas

Vijf vrijdagavonden per jaar organiseert RVV de zogenaamde decenniumborrels voor oud-leden van de jaren '40-'50, '60, '70, '80 en '90. De eerstvolgende borrel vindt plaats op 30 januari 2004 voor de reünisten van de jaren 1990-1999. De reünisten uit de jaren '40 - '50 kunnen elkaar treffen op een borrel met aansluitend diner op 27 februari. Naast deze decenniumborrels organiseert de RVV ook elk jaar een reünie voor alle oud-Veritijnen: de diesreünie die traditiegetrouw in mei valt. In de agenda op de website vindt u meer informatie over de activiteiten voor de leden. U kunt zich daar tevens aanmelden voor het lidmaatschap van de vereniging.

www.veritasreunisten.nl

Faculty Club Helios

De Faculty Club is een aantrekkelijke ontmoetingsplaats voor leden van de Utrechtse universitaire gemeenschap, alumni, hun (buitenlandse) gasten en andere relaties. In een sfeervolle, gastvrije omgeving in het hart van de Utrechtse binnenstad is er gelegenheid voor informele of zakelijke afspraken. U kunt er lunchen of dineren; alleen,

maar ook met vrienden of collega's. U kunt er zelfs een feest geven. Een van de voordelen van het lidmaatschap is dat u tegen 60% van de huurprijs kamers en zalen kunt afhuren. Voor de leden van de Faculty Club worden ongeveer tien maal per jaar diverse bijeenkomsten georganiseerd.

Meer informatie:
Noor van Haaren, clubmanager,
Faculty Club, Achter de Dom 7,
3512 JN Utrecht,
tel. (030) 253 9911,
n.vanhaaren@helios.uu.nl,
www.helios.uu.nl.
Nog geen lid? Alumni betalen
€65 per jaar. Bent u begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds, dan betaalt u €45 per jaar.

Kamerorkest UMA zoekt nieuwe leden

Met een bezetting van ongeveer 25 strijkers en 12 blazers richt het kamerorkest de *Utrechtse Muziekacademie* (UMA) zich met name op mensen die hun studietijd achter zich hebben gelaten en op hoog niveau willen blijven musiceren. Het doel van het UMA-kamerorkest is jaarlijks minimaal drie uitdagende programma's uit te voeren. Een voorbeeld is het Maassluis Classical Night openluchtconcert,

waarbij wordt samengewerkt met koren en goede zangsolisten. Aan het komende programma (concerten op 14 en 15 februari 2004) verleent het Rubens Kwartet medewerking in de uitvoering van de Sinfonia Concertante van Mozart en het dubbelconcert van Brahms. In het voorjaar wordt het tweede lustrum gevierd met o.a. een speciaal voor de UMA gecomponeerd concertwerk voor kamerorkest en koto (traditioneel Japans instrument). Wie belangstelling heeft om mee te spelen, kan contact opnemen met orkestchef Laura Hak. Strijkers kunnen altijd aan een proefrepetitie deelnemen, voor blazers is dit afhankelijk van de gewenste bezetting.

Aanmeldingen en informatie bij Laura Hak
tel. (030) 290 00 30 of
Laura@uma-kamerorkest.com
www.UMA-kamerorkest.com

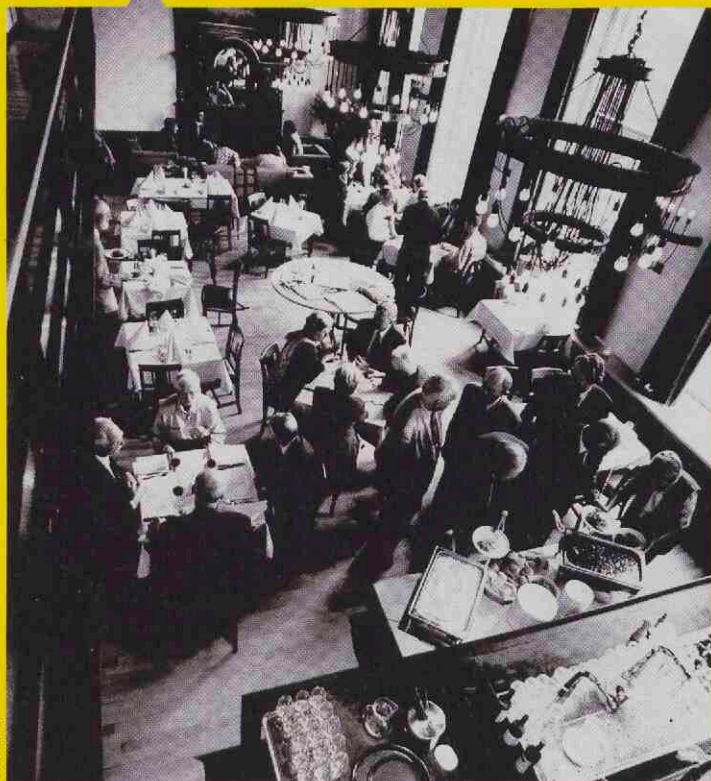
Pheph-dag

Alumnivereniging Pheph, voor medisch biologen en biomedische wetenschappers, organiseert tijdens de Universiteitsdag op zaterdag 27 maart 2004 's middags lezingen en workshops voor haar eigen leden. Aansluitend vinden natuurlijk een borrel en diner plaats. Houd deze dag alvast vrij!

Aanmelden voor deze dag of opgave van lidmaatschap kan via pheph@dds.nl of via Postbus 476, 3500 AL Utrecht.

Winterse wandeling in Von Gimborn Arboretum

De Botanische Tuinen organiseren op 14 december 2003 een winterse wandeling in het Von Gimborn Arboretum in Doorn, met als thema 'Kerstfolklore'. Tijdens de tocht staan Kerstmis en kerstgebruiken centraal. Zo komen onder andere het gebruik van kerstballen aan bod, de 'O, dennenboom' die eigenlijk een spar is en de kus onder de Maretak (Mistletoe). Op 14 december starten wandelingen om 11.00 en 14.00 uur die ongeveer anderhalf uur duren. Speciaal voor alle koud geworden

winterwandelaars, wordt na afloop een glaasje warme glühwein of chocolademelk (al dan niet met rum) geschonken.

Von Gimborn Arboretum Vossensteinssteeg 8 in Doorn (zijweg van de Dribergsestraatweg) tel. (030) 253 54 55. Bereikbaar met de lijnen 50 en 51 van Connexion, halte Stamerweg. Geopend ma t/m vr van 8.30-16.00 uur en op za en zo van 10.00-16.00 uur. Rondleidingen voor grotere groepen graag van te voren aanmelden bij Ceciel Sillevs, tel. (030) 253 1826. De toegangsprijs bedraagt €2,-. Kinderen tot 12 jaar hebben gratis toegang.

Universiteitsmuseum
Expositie Student aan het Stuur
21 oktober 2003 tot 5 januari 2004
Naar aanleiding van het afscheid van drs. Jan G.F. Veldhuis, voorzitter van het college van bestuur, biedt het Universiteitsmuseum hem de expositie 'Student aan het stuur' aan. Deze kleine tentoonstelling

geeft aan de hand van allerlei attributen, affiches en foto's een sfeerbeeld van studenten in bestuursfuncties binnen de universitaire gemeenschap door de jaren heen. In overleg met de heer Veldhuis is gekozen voor dit onderwerp. Hij was als student zelf een actief bestuurder. Zo was hij praeses van Veritas en vice-voorzitter van de Grondraad, het toenmalige overlegorgaan van alle studentenorganisaties.

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106
3512 PN Utrecht
tel.: (030) 253 8008.
Bereikbaar met bus 2 vanaf Centraal Station.
Geopend di t/m zo van 11.00 tot 17.00 uur.
Toegang tot 18 jaar 2 euro, volwassenen 4 euro.
Pas 65+, CJP 3 euro. U-pas 50% korting. MJK en studenten, medewerkers en alumni (met alumnipas) van de Universiteit Utrecht: gratis.
www.museum.uu.nl

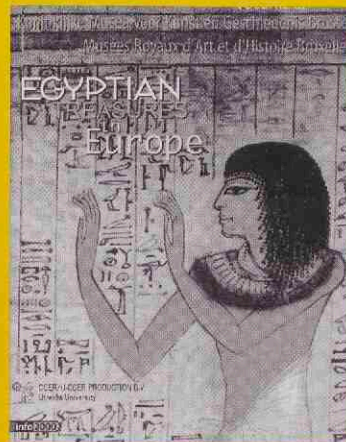
Concerten door blazers ensemble

Het Utrechts Blazers Ensemble (UBE) is een enthousiast studenten-geselschap met ongeveer 20 vaste leden, dat zich richt op het spelen van hedendaagse, klassieke muziek. Het UBE staat onder leiding van Paul Janse. Tweemaal per jaar geeft het UBE een concert. De volgende concerten zijn op 11 december in Amsterdam (Waalse kerk, Walenpleintje 159/Oudezijds Achterburgwal 159, prijs: € 9 / € 7) en op 13 december in Utrecht (Parnassos Kruisstraat 201, prijs: € 8 / € 6). Beide concerten beginnen om 20.15 uur. Alumnipashouders betalen het gereduceerde tarief. Op het programma staan de volgende werken: Louis Andriessen-*On Jimmy Yancey*, Ed de Boer-*Eris*, Martinu-*Concertino voor cello, blazers, piano en percussie*, Simon Burgers-*Spinn-off* en Steve Martland-*Re-mix* (bewerking door het UBE).

Kijk voor meer informatie op:
www.ube.studver.uu.nl

Solaris Universiteitswinkel

Het oude Egypte op CD-rom
Solaris biedt de lezers van Illuster een schitterende vijfdelige serie CD-roms *Egyptian Treasures in Europe* voor een bijzondere prijs. De CD-roms geven een overzicht van alle Egyptische schatten die zijn ondergebracht in de verschillende musea in Europa. Deel 1 is een introductie van de serie met '100 highlights'. De volgende vier delen bevatten een overzicht van de collecties in verschillende Europese musea.

De normale prijs van deze serie is 347,50 euro (exclusief verzendkosten). Solaris biedt u deze serie aan tegen de zeer aantrekkelijke prijs van € 195,00 exclusief verzendkosten. Deel 1 is ook los verkrijgbaar voor € 40,00. Deze aanbieding is geldig zolang de voorraad strekt!

U kunt de CD-roms bestellen via N.Mook@fbu.uu.nl of tel. (030) 253 1510

Lesgeven in het buitenland

De Bilingual and International Teacher Education Programme (BITEP) is één van de programma's die door de lerarenopleiding van het IVLOS wordt aangeboden. De BITEP is bedoeld voor docenten-opleiding die in het tweetalig onderwijs of op een internationale school (willen) werken.

Meer informatie: www.ivlos.uu.nl of BITEP@ivlos.uu.nl

'Neem de gezellige gezinseries. Daarin lijken ouders en kinderen volstrekt gelijkwaardig te zijn. Ze maken bijvoorbeeld ruzie op een vredige, liefdevolle manier. In werkelijkheid is dat echt onmogelijk. Pubers rollen nu makkelijker door die tijd heen dan vroeger, maar het gaat niet altijd goed en als het dan knalt, raken ouders snel in paniek.'

[Pedagoog Bas Levering in Trouw]

'Vrouwen moeten stevig onderhandelen om te krijgen waar ze eigenlijk al recht op hebben. De reacties op vrouwelijke hoofdrollen zijn vaak paradoxaal. Ze moeten zich bewijzen om dezelfde waardering te krijgen als mannen. Maar mogen niet te veel opvallen en te fanatiek overkomen. Vrouwen krijgen voor dezelfde baan gemiddeld 15 procent minder betaald dan mannen. Vrouwen zijn vaak te bescheiden en bluffen te weinig over hun kunnen, zoals mannen doen.'

[Anne-Marie Geijtenbeek van het UU Vrouwenennetwerk in het Utrechts Nieuwsblad]

'Toplieden van bedrijven streven naar de minste spijt. Is er een golf van fusies en overnames aan de gang, dan is het makkelijker om wel mee te doen dan om het te laten. Mislukt namelijk een fusie, dan kun je dat altijd nog wijten aan de slechte economie of aan andere onvoorziene omstandigheden. Maar doe je niet mee en mis je daardoor een enorme kans, dan krijg je een lawine van protest over je heen. In beide gevallen spijt het je, maar de spijt in het eerste geval is een stuk kleiner dan in het tweede.'

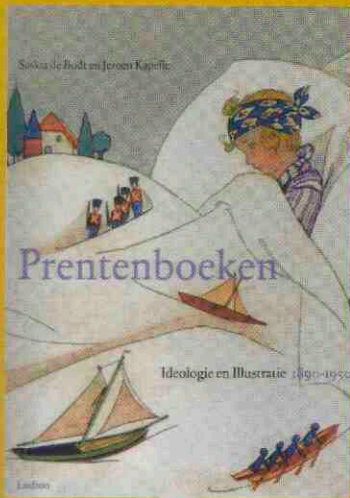
[Hoogleraar Economie Hans Schenk in de Volkskrant]

'De jammerverhalen zijn verdwenen. Tieners durven hun blote buik met piercing te laten zien. Er is een mentaliteit van 'Proud to be stout' en dat maakt het moeilijker om overgewicht en zwaarlijvigheid aan te pakken.

[Hoogleraar Gezondheidspsychologie Denise de Ridder in het NRC]

Publicaties

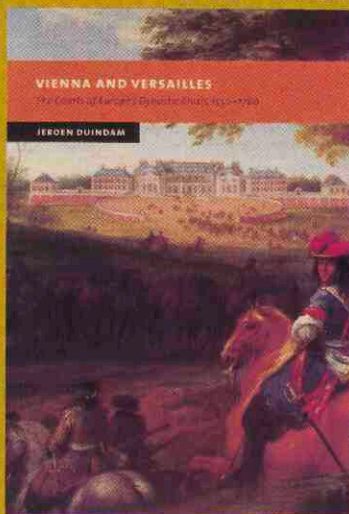

Verheffende prentenboeken

'De emotionele inhoud van het boek scherpt het artistieke belevingsvermogen van het kind en verhoogt zijn levensvreugde.' Aldus een tekst uit de catalogus bij een expositie in 1929 in het Amsterdams 'Stedelijk' van Russische kinderboeken. De tekst wordt geciteerd in het onlangs verschenen boek 'Prentenboeken' van onder meer de Utrechtse kunsthistorica Saskia de Bodd. Het citaat beschrijft aardig wat de functie was van prentenboeken in de periode 1890-1950: een pedagogische én een kunstzinnige. Waarbij vooral 'moraal' een belangrijke rol speelde: de inhoud moest bijdragen aan wereldverbetering, maar ook de vorm zou het jonge volkje moeten kunnen 'verheffen'. Dat was nieuw! Gedurende de 19e eeuw speelde het 'beeld' in de prentenboeken een ondergeschikte rol, terwijl bovendien dat beeld ook nog eens bestond uit eindeloos gereproduceerde, veelal kitscherige platen uit het buitenland. Vooral in links-intellectuele kringen ontstond er een roep om meer professionele illustraties die de arbeiderskinderen met 'schoonheid' in aanraking zouden kunnen brengen. De boeken die uit dat ideaal voorttrolden, zo wil de ironie, waren echter zo kostbaar dat ze arbeiderskinderen niet bereikten, maar alleen de elite-kinderen. Arbeiders moesten het doen met onesthetische fabrieksflodders,

massa-prentenboekjes. Begin twintigste eeuw gingen zich uitgeverij met kwalitatief goede prentenboeken bezighouden. In de grafische sector werd meer aandacht besteed aan het kinderboek. En op kunstacademies kreeg het illustreren een plek, zodat er een generatie kunstenaars opstond die van het illustreren hun beroep maakten. De sfeer in de boekjes en plaatjes bleef er een van een kindvriendelijke wereld: de Sinterklaasintocht, de sneeuwpop, klompen, 'op de boerderij' of 'aan het strand'... de van Ot en Sien alom bekende kneuterigheid. Dat veranderde na 1950: toen kwam er allengs een einde aan het 'moraliserend en over-esthetiserend' kinderboek (uitzonderingen zoals Dick Bruina daargelaten). Er verschenen 'verfrissende' kinderboeken in Cobra-stijl, of anti-autoritair prentenboeken zoals die van Fiep Westendorp, waarin het 'stoute Jantje snoept een koekje' is vervangen door 'Floddertje bekladt poes met teer'. [AH]

Saskia Bodd en Jeroen Kapelle (ed). *Prentenboeken. Ideologie en Illustratie, 1890-1950. Uitgeverij Ludion Amsterdam. Prijs: €49,50.*

De macht van kapelaan, kamerheer en keldermeester

Het koningschap, koninklijke hoven, pracht, praal en gekon-

kel... als thema van historisch onderzoek lijkt het afgetrapt. Niets is echter minder waar, vindt Jeroen Duindam, docent cultuurgeschiedenis aan de UU. In zijn boek 'Vienna and Versailles. The Courts of Europe's Dynastic Rivals, 1550-1780' onderneemt hij een poging om de 19e eeuwse 'dynastieke geschiedschrijving' die tot ver in de 20ste eeuw gangbaar was, te reviseren. Grosso modo zou je kunnen zeggen dat de 19e eeuwse historici terugkeken op de vroeg-moderne hofcultuur, terwijl Duindam veeleer die hofcultuur bekijkt als een voortzetting van de laat-middeleeuwse situatie. Waar de 19e eeuwers veel staatsmacht toekenden aan 'ministers', ziet Duindam deze vooral als 'klerken', als dienaren. De vorige generatie historici heeft die ministers veel te veel status toegeschreven, vindt Duindam. Alleen al een getalsmatige studie levert nuancering op: in Versailles liepen rond 1700 maar liefst 5000 hovelingen rond, terwijl er slechts 700 mensen werkzaam waren aan de ministeries. De groei van die ministeries zette pas in na de Franse revolutie: toen werkten daar 6000 mensen. Getalsmatig gesproken zou je dus kunnen zeggen dat de 'centrale bureaucratie' er pas toe ging doen zo rond 1800. Ministers hadden in de 18e eeuw zeker status en invloed, maar zij moesten hun macht delen met de hoge edelen in de huishouding van de koning. Deze droegen verantwoordelijkheid voor de tafel, de slaapkamer, de stallen en de hofkapel, maar traden tegelijkertijd op als provinciegouverneurs en bevelhebbers in het leger. Aan het hof konden zij de besluitvorming beïnvloeden. Hoe dicht bij de koning, hoe groter de macht en hoe hoger in de hiërarchie. [AH]

Jeroen Duindam: *Vienna and Versailles. The Courts of Europe's Dynastic Rivals, 1550-1780. Cambridge University Press. Prijs: €80,-*

Denkproces als knakworstfabriek

Bas Haring heeft een kinderboekje geschreven over hersenen, bewustzijn, natuurlijke en kunstmatige intelligentie, en meer van dat soort vreselijk ingewikkelde onderwerpen. Hij doet dat op een heldere manier en illustreert zijn beweringen met eenvoudige voorbeelden. Zo licht hij een lineair denkproces toe door het te vergelijken met een knakworstfabriek, waar aan de voorkant de varkens naar binnen gaan en aan de achterkant de geïcteterde blikjes naar buiten komen. Daarom is boekje ten dele leerzaam, niet alleen voor kinderen maar zeker ook voor menige ouder die er over mee wil kunnen praten en stiekum vooruit kan lezen als de koters in bed liggen. Maar niet meer dan ten dele en wel om twee redenen. De minst belangrijke reden is dat er nogal wat slordigheden in staan. Een mens beschikt niet, zoals Haring beweert, over tien miljard hersencellen maar heeft er meer dan tien keer zoveel. En de mens heeft ook geen 23 chromosomen, maar 23 chromosomenparen, dus

46 chromosomen. Jammer, maar vergeeflijk en makkelijk zelf te corrigeren. Een veel belangrijker reden is dat Haring een extreem groepje vertegenwoordigt, dat de zogenaamde 'sterke AI' aanhangt. Deze opvatting wordt al jaren gepropageerd door Daniël Dennett en houdt in dat er vele overeenkomsten tussen mensen en intelligente machines bestaan en nauwelijks essentiële verschillen. Ook machines kunnen 'denken', en als ze maar ingewikkeld genoeg zijn, net als mensen een wil en emoties hebben. Als een robotje zó is geprogrammeerd dat het zich uit de voeten maakt zo gauw er iets in beeld komt dat op een mens lijkt, dan is het ook meteen maar 'bang'. Dat er een hele andere en goed beargumenteerde opvatting bestaat, van John Searle bijvoorbeeld, die inhoudt dat het menselijke brein beschikt over mogelijkheden die niet met een computersprogramma zijn na te maken, wordt door Haring niet eens vermeld, laat staan besproken. Met de neus op maar één kant van de medaille gedrukt worden is niet goed voor kinderen, noch voor hun ouders. Ik heb zelf een computerprogramma gemaakt dat 'Au!' op het scherm laat verschijnen als ik weer eens te hard op het toetsenbord bonk. Terwijl Bas Haring over mijn schouder meekijkt ga ik dit stukje nu afsluiten met een stevig punt. Deze 'Au!' verschijnt er op mijn beeldscherm. 'Hé', zegt Bas Haring, 'hou je een beetje in man, je bezeert je computer.' [AK]

Bas Haring, *De ijzeren wil; over bewustzijn, het brein en denkende machines. Houtekiet 2003. Prijs: €15,95. Alumni betalen €13,95 met onderstaande bon.*

Bon voor korting op De ijzeren wil

Lezers van Illuster krijgen €2,- korting op 'De ijzeren wil'. Met deze bon kost het nieuwste boek van Bas Haring geen €15,95, maar €13,95. U kunt de bon inleveren bij boekhandels en (groot)warenhuizen. De kortingsactie loopt tot 10 februari 2004.

Uitgeversnummer: 00-032. ISBN: 9052407207. EAN/Aktienr.: (00000)032-96707

De volgende Illuster

Illuster 34 verschijnt op 25 februari 2004. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor maandag 24 december 2003. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.

Redactie-adres Illuster
Postbus 80125, 3508 TC Utrecht
tel.: (030) 253 26 51 fax: (030) 253 36 85
e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl

Colofon

Illuster 33, jaargang 8, december 2003
Illuster is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen.
Illuster verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 60.000.

Hoofdredacteur: Ludo Koks

Redactie: Armand Heijnen, Manon Renaud, Jacomijn Timmermans, Sylvia den Hengst (eindredactie)
Redactieadvies: Arjan Kors, Youetta Visser
Redactieadvies: Piet van Asseldonk, NOS eindredactie; Jenny Huttinga, communicatieadviseur Senter; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Maarten Prak, hoogleraar UU Geschiedenis na de Middeleeuwen; Frieda Pruim, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur TeleaNot.

Aan dit nummer werkten verder mee:

Bas Haring, Annemarie van den Hoven, André Klukhuhn, Anneke de Maat, Frans van Mieghem, Pieter-Christiaan van Oranje, Wijbrand Schaap, Paul Schnabel, Chiara Soldati, Judith Vlot, Johan Vlasblom, Christine Willemsen, Petra de Wit
Foto's: Marijn Alders, Maarten Hartman, Ivar Pel en anderen
Foto omslag: Ivar Pel
Illustraties: Marco Faassen, Bernet Ragetli
Ontwerp en opmaak: WRİK (BNO), Utrecht

Druk: Brouwer Rotatie

ISSN: 1338-4703
Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht.

© Universiteit Utrecht. Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is - met bronvermelding - toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illuster.

Generatie 2003

Zes studenten van het University College Utrecht. Met een brede academische belangstelling en internationale ambities kwamen ze uit verschillende werelddelen naar Utrecht. Ze hebben weinig tijd voor de foto, moeten snel door naar hun volgende college. De studenten wonen op de campus, waar ook de onderwijsgebouwen zijn. Na drie jaar ontvangen ze een bachelordiploma.

▲ **Ian Campbell (20)** komt uit Verenigde Staten en studeert sociologie: 'I love how gezellig Utrecht is'. Geeft iedere buitenlandse student de tip om een roeiboot te huren en door de grachten te varen. Wat doet Ian over vijftien jaar? 'Living'.

▲ **Alexis Adkins (21)** komt uit de Verenigde Staten en studeert engels. Is heel tevreden over Utrecht omdat er minder afleiding is dan in Amsterdam. Was stomverbaasd over de hoeveelheden mayonaise die geconsumeerd worden. Vindt dan ook dat iedereen een keer met een zak patat frites over de Oude Gracht moet lopen. Over vijftien jaar is Alexis schrijfster of uitgever.

▲ **Jared Berk (20)** komt uit de Verenigde Staten en studeert Europese geschiedenis. Hij houdt van de levendige straten in Utrecht, totaal anders dan hij thuis gewend is. Het ontbreken van een behoorlijke nachtwinkel vindt hij waardeloos. Wat doet Jared over vijftien jaar? Moeilijk, hij weet niet eens wat hij na het University College wil doen. Maar ooit hoopt hij op een eiland in de Bahamas terecht te komen.

▲ **Mary Brenda Akinyemi (21)** komt uit Nigeria en studeert sociale wetenschappen en scheikunde. Vindt het opvallend dat Nederlanders te ingetogen zijn om van het leven te genieten. Kan iedere buitenlandse student aanbevelen om de Oude Gracht te bewonderen. Over vijftien jaar schrijft ze voor een toptijdschrift, leest veel en werkt aan haar vierde boek.

▲ **Lily Steigman (21)** komt uit Israël en studeert psychologie. Utrecht is een geweldige stad: klein, maar er is genoeg te beleven. Lily is verbaasd over het aantal fietsers, vooral over ouders die met drie peuters tegelijk op één fiets zitten. Advies voor nieuwe buitenlandse studenten: verhoog je alcoholdrempel. Werkt over vijftien jaar als in Engeland als kinderpsycholoog en heeft een eigen gezin.

▲ **Helda Okoth (20)** komt uit Kenia en studeert sociale wetenschappen. Vindt de Nederlanders 'relaxed people'. Het leuke aan Utrecht is dat het geen typische studentenstad is. Buitenlandse studenten moeten volgens Helda beslist de Domkerk bezoeken. En culinaire specialiteiten proeven: haring en frikadel. Over vijftien jaar werkt ze op de juridische afdeling van Sony Music.

De zisprong
Opmerkelijke loopbanen

Filosoof in zaken

Hij begon met natuurkunde, stapte over naar psychologie en studeerde tevens af in filosofie. Momenteel geeft Jang Graat onder andere trainingen in het gebruik van inspectiesystemen in staalfabrieken. Maar hij blijft filosoof in hart en nieren.

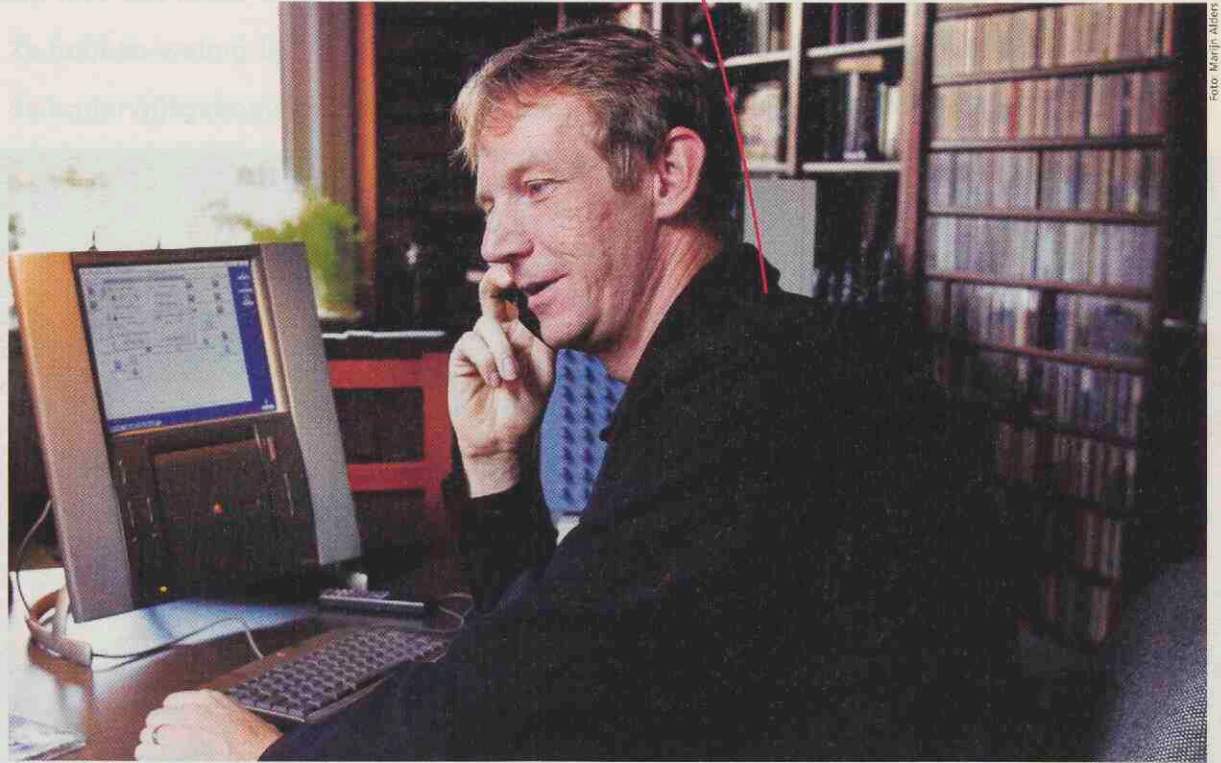

Foto: Marjolijn Albers

'De keuze voor mijn studies is nooit ingegeven door de behoefte aan een baan met een goed salaris. Ik koos uit interesse. Pas na afloop van mijn studies ging ik me druk maken over een baan. Eerst geprobeerd om een promotieonderzoek te starten in Utrecht, maar ik greep net naast de subsidiepot. En toen was het even prakkiseren. Je leven lang van een uitkering leven leek me niet echt wat. Ik bedacht dat ik wel een goed systeemanalist zou kunnen worden in de computerwereld. De dag daarna raakte ik aan de praat met iemand bij de kopieermachine in de buurtsuper. Hij stelde me voor om eens in zijn bedrijfje - aan de overkant van mijn straat - te komen kijken. Hij was de eerste die in Nederland een hele nieuwe technologie toepaste waar nog nauwelijks methoden en concepten voor bestonden. Ik viel dus met mijn neus in de boter. In pakweg een half jaar heb ik van alles geleerd: van het solderen van chips op een printplaat tot het programmeren van multi-processorsystemen en het schrijven van marketingmateriaal voor internationale vakbeurzen.'

'Kort daarna kreeg ik een baan aangeboden en vloog ik de wereld rond om een distributienetwerk in elkaar te zetten. Daar hoorde het schrijven van handleidingen en het geven van trainingen bij. En dat is waarin ik in de daarop volgende jaren ben gespecialiseerd. In 1993 werd ik bij mijn toenmalige Duitse werkgever ontslagen - in crisistijd vliegt natuurlijk als eerste de filosoof eruit. Maar enkele maanden daarna werd ik door hetzelfde bedrijf voor een aantal trainingen in Singapore en Boedapest ingehuurd. Toen ook een ander bedrijf handleidingen nodig bleek te hebben, besloot ik mijn eigen eenmansbedrijfje op te richten. Volgend jaar bestaat het tien jaar. In al die tijd heb ik nooit een bank, noch kantoorruimte nodig gehad.'

'Mensen vragen me vaak of ik "nog iets met de filosofie doe". Volgens mij ben ik daar altijd mee bezig, bij het geven van een training en bij het schrijven van een handleiding. Ik vertaal het technische verhaal van de ontwikkelaar in het

niet-technische verhaal van een gebruiker. Daarin zit een overgang tussen twee normaliter onvergelijkbare wereldbeelden. De filosofie is voor mij geen "liefde voor de waarheid" maar vooral het bedenken van andere mogelijkheden. Michel Foucault heeft die drijfveer al eens meesterlijk uitgedrukt: de nieuwsgierigheid die als doel heeft om te ontdekken of en hoe ze anders kan denken dan ze tot nog toe denkt. Ik stoor me dan ook wel eens aan mensen die zeggen dat ze met hun vroeger genoten filosofie-opleiding niets meer doen. Die hebben het ofwel nooit begrepen of ze zitten gewoon te liegen. Filosoof kun je worden, maar als je het eenmaal bent, is er geen weg meer terug.' (zie ook: <http://home.jang.nl>)

[Ludo Koks]

Illustrator zoekt alumni die een opmerkelijke zisprong maakten: Illustrator.redactie@csc.uu.nl

Column Bas Haring

Vragenschap

We zeggen dat een schakcomputer *denkt* wanneer hij zijn volgende schaakzet aan het uitrekenen is, dat een thermostaat *voelt* hoe warm het is, en dat de koffieautomaat nog een kwartje *wilt*; maar meer dan taalgebruik is dit toch niet? Wij zijn de enigen die *echt* kunnen denken, voelen en willen. Wij hebben iets extra's dat geen machien of apparaat ooit zal kunnen hebben. Dat geloven we althans. Maar het bestaan van dat extra's is met geen meetinstrument of experiment aan te tonen: wij zijn de enigen die voelen dat het er is.

De vraag is wat het fenomeen is dat studie behoeft: (I) wat dat bijzondere extra's van ons nou precies is? Of (II) hoe komt het dat wij in zoiets geloven? Voor een werkelijk objectieve en onmenselijk afstandelijke wetenschapper is het vermoedelijk nummer twee. Voor hem of haar lijken we op wezens die ongehoorwaardige reclame maken voor zichzelf. En zeg nou zelf; wie gelooft er nou in reclame?

Mit bewustzijn:
kan écht denken; écht
voelen en écht willen.

Reageren? Illustrator.redactie@csc.uu.nl